

ABŞ Azərbaycanla Ermənistana çağırış etdi

Hürriyyət

№11 (3254) 28 Mart / 2023-cü il

Həftədə 1 dəfə çıxır

Qiyməti: 60 qəpik

ANA XƏBƏR

**Əvəz
Zeynallının
məhkəməsi
başladı**

“Bütün bunlara görə prezident cavab verəcək...”

FTX Fərhad Əhmədovla İosif Priqojinin telefon danışığını araşdırır

GÜNÜN NƏBZİ

Layihə

**"Qarabağ
erməniləri
Bakının dialoq
təklifinə razı
olmalıdırlar"**

Elxan Şahinoğlu: "Laçın yolunun qurtaracağında sərhəd-keçid məntəqəsi yaradılmalıdır"

8-9

Cəmiyyət

**Putinlə bağlı həbs qərarına
Azərbaycandan dəstək**

ADP: "Bu cür addımlar insanlığa qarşı cinayət törədən dövlət başçılarının qarşı təsirli tədbir olacaq"

4

Ölkə

**Rektor və ortağının
qanunsuz biznes fəaliyyəti**

Fuad Hacıyev və Talib Əlixanbəyovun adı saxta yolla mis alqı-satqısında hallanır

6

Səhiyyə

**"Orqan transplantasiyası
möcüzədir"**

Mircəlal Kazımi: "Həyatımızda nə baş verirsə, bizi yaradan Allahın qüdrəti və istəyi sayəsində olur"

13

Ölkə

**Sabiq rektor yenə
məhkəməyə gəlmədi**

Barəsində məcburi gətirilmə qərarı çıxarılmışdı...

6

Sosial

**Azərbaycanda
əhalinin 11 faizi
pensiya alır**

Natiq Cəfərli: "İndiyədək pensiya sahəsində aparılan islahatlar özünü doğrultmayıb"

7

Fakt

**Azərbaycanda 5
siyasi partiya
fəaliyyətini dayandırdı**

Abutalıb Səmədov: "Ya birləşib iri partiyalara çevrilmək, ya da siyasi arenadan çəkilmək lazımdır"

3

**Bacısı və gəlini evindən
30 min manat oğurladı,
məhkəmə isə...**

Mingəçevir sakini Slavik Qəribov hakim Usaməddin Osmanovun qanunsuz qərar çıxardığını iddia edir

Mingəçevir şəhəri, Yaşar Muradov küçəsində yaşayan Qəribov Slavik Rəşid oğlu tərəfindən Hürriyyət.az saytının redaksiyasına şikayət məktubu daxil olub. Şikayətçi ona məxsus mənzildə başqa şəxslərə yaşamaq hüququnun verilməsindən narazıdır...

10

Xəbər

**"Hazırda İrandayam, heç bir
məlumat ala bilmirəm"**

İranda itkin düşən Azərbaycanlı gəncin anasından üzücü açıqlama

"Oğlum, 1997-ci il təvəllüdlü Səfəri Fərid Qabil oğlu İrandan Almaniya geri dönmək üçün aldığı təyyarə biletidən istifadə etməyib". Bunu Oxu.Az-a açıqlamasında Dilarə Əskərova bildirib. Onun sözlərinə görə, oğlunun yaşadığı Yena şəhərinə gedib, polisə danışdı: "Mənə dedilər ki, Türkiyənin hava yollarından birinə biletdən alıb, amma minməyib. Oğlumun yaşadığı evdən kompüterini götürdük, polis parolu açdırdı..."

2

Toplum

Türkiyənin yeni “Bayraktar TB3” PUA-sı

Bu modelin qanadları qatlama qabiliyyətinə malik olan ilk PUA olduğu açıqlandı

Türkiyənin yeni PUA-sı “Bayraktar TB3” ilk uçuşuna hazırlaşır. Bu barədə “Baykar Texnoloji” şirkətinin baş direktoru Selçuk Bayraktar sosial şəbəkə hesabından paylaşım edib.

S. Bayraktar “Bayraktar TB3”-ün fotolarını da paylaşdı.

O, “Bayraktar TB3” modelinin qanadları qatlama qabiliyyətinə malik olan ilk PUA olduğunu bildirib.

Qeyd edək ki, “Bayraktar TB3” qısa uçuş zolaqları olan gemilər-

dən qalxa və enə bilən silahlı pilotsuz uçuş aparatıdır. “Bayraktar TB3”-dən döyüş meydanında, eləcə də yanğınların söndürülməsi, zəlzələnin nəticələrinin aradan qaldırılması zamanı da istifadə etmək mümkündür.

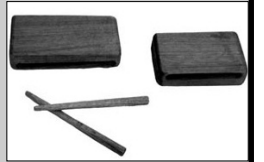
“Bayraktar TB3”-ün əsas xüsusiyyətləri bunlardır:

- Qanad uzunluğu - 8.35 metr;
- Hündürlük - 2.6 metr;
- Ağırlıq - 1450 kiloqram;
- Maksimum sürət - 225-260 km/saat;
- Havada qalma müddəti - 24 saatdan artıq;
- Döyüş başlığının çəkisi - 280 kiloqram.

Əyləncə səhifəsi

Qədim musiqi aləti kənd toylarında

Artıq el-oba ağrı-acılarını unutduqca, toylu, bəsatlı günlərimiz durna qatarı kimi sıralanır. İndi bizim dağ kəndlərində qız köçürənlərin, gəlin gətirənlərin sayı artır. Sədaqət ünvanlı günlərə yan alanların toy məclisləri özü də həyətlərdə qurulan mağarlarda olur. İlk xeyir-duanı dünyaya görmüş ağsaqqallar və sinəsi bayatılı nənələr verir.

Bu günlər yaşadığım ucqar dağ kəndi olan Bradiyə qonşu-Daster elini yenə də zuma səsi başına götürmüşdü. Sevilən ömürlərin, sevin ürəklərin saf, pak sevgisindən bütün kəndə pay düşürdü. Toy mağarına girəndə çalğıçıların qarşısında, miz üstə heç yerdə rastıma çıxmayan iki dördbucaq ağac qutudan ibarət bir alət gördüm. Maraqlananda saz çalan söhbətə başladı: - Adına “Laqqutu” deyilir. Qədimdən qalma nağaradır. Son vaxtlar Astara, Masallı, Lənkəran toylarında qoşa nağara, qaval və başqa zərb alətləri ilə birlikdə çalınır.

Onu da öyrəndim ki, təzə tanış olduğum musiqi aləti qoz, ərək, tut, fıstıq ağaclarından istifadə edilərək hazırlanır. Həmin ağacların içəri hissəsi xüsusi ölçüdə oyulur. Oyuğun üst hissəsi alt hissəsinə nisbətən nazik yonulduğu üçün, ifa zamanı alətdən həzin və sümüyə düşən səslər yaranır.

Çalğı alətin adı bir qədər qərbə gəldi mənə. Buna varanda müsahibim: “Eşitdiyimə görə iki ağac toxmaqla çalınan bu alətin adı türk dillərində olan lax\ lığ(baş) və qutu sözlərinin birləşməsidir. Bir çox musiqi biliciləri isə laq-qutunun adını çalğı zamanı onun çıxartdığı səs tembrilə bağlayır”, -dedi.

Südü faydalar

Süd faydalı qida məhsulu olmaqla insanın sağlamlığında böyük əhəmiyyət daşıyır. Birinci növbədə sümük toxumasının formalaşmasında mühüm rol oynayır. Süd məhsullarından həftədə 5-6 dəfə istifadə edən insanın hafizəsi möhkəm olur. Buda ondan irəli gəlir ki, bu qidalarda maqnezium çoxdur. Həm də süd məhsulları qidalandırıcı maddələr sayəsində insanı ürək xəstəliklərindən, hipertoniyadan qoruyur.

1-2 damcı gül yağı

Gərgin iş günü istər-istəməz adamı yorur. Bu yorğunluğu çox asan gül ətri ilə aradan qaldırmaq olur. Belə ki, gül yağının vücuduna çəkməklə insan rahatlıq tapır. Çimən zaman hamam vannasına əlavə olunmuş 1-2 damcı gül yağı isə bütün gecəyə əlvanlıq və romantika qatır.

Alma yeməyin xeyri

Almanın tərkibində antioksidant çox olduğu üçün bu mey və insan orqanizminə yaxşı təsir göstərir. Belə ki, ürək-damar xəstəliklərindən qoruyur, yaddaş itirilməsinin qarşısını alır, qanda xolesterinin miqdarını tənzimləyir, hətta xərçəng şişlərinin yaranma riskini azaldır.

Onu da bildirək ki, bir almanın tərkibində 3 naringi və ya 8 banandan 1,5 dəfə artıq antioksidant var. Eləcə orta ölçülü bir meyvədə 70-100 kalori olur. Mütəxəssislərin fikrincə ən azı gündə 2-4 alma yemək məsləhətdir.

Zəfər ORUCOĞLU

Oqtay Əliyev ölümündən əvvəl qardaşı ilə nə danışdı?

əvvəl telefonda danışdığını açıqlayıb.

“Baş verən hadisə və qardaşımın ölümü ilə bağlı deməyə də hələki sözüm yoxdur. Sonuncu dəfə Oqtayla hadisə baş verməzdən təxminən bir saat yarım əvvəl telefonda danışmışam. Uzun-uzadı onunla nəse müzakirə edirdik. Gün boyunca Oqtayla ən azı 4-5 dəfə zəngləşib, nə haqdasa danışırıdım”, - deyə mərhumun qardaşı Elçin vurğulayıb.

Qeyd edək ki, O.Əliyev 22 mart tarixində axşam saat 18:00 radələrində dünyasını dəyişib.

Onun həyat yoldaşı, Əməkdar artist Dilə Əliyeva və Xalq artisti Mehriban Zəki də həmin qəzada avtomobildə olub. D.Əliyeva xəsarət almasa da, M.Zəki hazırda xəstəxanada müalicə alır.

Məşhur televiziya aparıcısı Elçin Əlibəyli martın 22-də axşam saat 18:00 radələrində Abşeron rayonu ərazisində yol-nəqliyyat hadisəsi nəticəsində dünyasını dəyişən qardaşı, Əməkdar mədəniyyət işçisi, “SOY” productionun rəhbəri Oqtay Əliyevin ölümündən danışdı.

Hürriyyət.az xəbər verir ki, Elçin “Xəbər-əter” verilişinə müsahibəsində qardaşı Oqtayla ölümündən bir neçə saat

2050-ci ildə dünya əhalisinin sayı ən yüksək həddə çatacaq

Proqnoz: "2100-də isə xeyli azalacaq"

“Roma klubu” (“Ümumdünya sisteminin inkişafını modeləşdirən və proqnozlaşdırən “Roma klubu” Beynəlxalq təşkilatı 1968-ci ildə yarıdılmışdır) təşəbbüsü çərçivəsindəki Earth4All modelində 2050-ci ildə Yer əhalisinin sayının ən yüksək həddə çataraq 9,6 milyard olacağı, 2100-cü ildə isə azalaraq, 7 milyard nəfərə çatacağı bildirilir. Hürriyyət.az “Döyçə Velle” nəşrinə istinadla xəbər verir ki, bu barədə Britaniyanın “New Scientist” nəşri məlumat yayıb.

BMT-nin məlumatına görə, 2022-ci ilin noyabrında Yer planetinin əhalisinin sayı 8 milyard nəfəri keçib.

Ekspertlərin fikrincə, hakimiyyət kasıblığın və sosial bərabərsizliyin aradan qaldırılmasına investisiya qoyarsa, əhalinin sayının 8,5 milyard zirvə həddi 2040-cı ilə düşəcək, əsrin sonunda isə azalaraq 6 milyarda bərabər olacaq.

“Earth4All” layihəsinin rəhbəri Espen Stoknes deyib: “Biz bilirik ki, aşağı gəlirli ölkələrdə sürətli iqtisadi inkişaf doğum səviyyəsinə böyük təsir göstərir. Qızların təhsil alması, qadınların iqtisadi dəstəyinin olması və yüksək tibbi xidmətlə təmin edilməsi isə doğum səviyyəsini azaldır. Yüksək doğum faizi kasıb ölkələrə xasdır”.

Təsisçi:

Sərdar Cəlalovlu

Baş redaktor:

Vüqar Məmmədov

Tel: 070 333 22 85

012 496 98 93

E-mail: vuqar-mt@mail.ru

Dizayner:

Seymur Həsənov

“Hürriyyət” qəzetinin internet unvanı:

Hürriyyət.az

E-mail: hurriyyət@mail.ru

Tiraj: 2500

Redaksiyanın ünvanı:

AZ 1008, Bakı, akademik
Ələşrəf Əlizadə küçəsi, 31

Telefonlar: 496-10-72; 496-08-35

Lisenzianın qeydiyyat nömrəsi: V 165

Müəlliflərin mövqeyi ilə redaksiyanın
mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Əlyazmalar geri qaytarılmır.

Redaksiyanın kompüter mərkəzində
yığılıb səhifələrin və “Futbol+ servis”
mətbəəsində çap edilib.

Bu işarə altında dərc olunan
yazılar reklam xarakterlidir.

Qəzet 1991-ci ildən çıxır.

ABŞ Azərbaycanla Ermənistanı çağırış etdi

ABŞ Azərbaycanla Ermənistanı çağırış edib. Belə ki, Amerika Birləşmiş Ştatları Dövlət Katibinin Avropa və Avrasiya məsələləri üzrə köməkçisi Karen Donfrid Azərbaycan Respublikasının xarici işlər naziri

Ceyhun Bayramovla telefon danışığı zamanı Azərbaycanla Ermənistan arasında münasibətlərin normalaşdırılmasının regional sülh və inkişaf üçün vacibliyini vurğulayıb.

Son vaxtlar bölgədə gərginləşən vəziyyətdən narahatlıq ifadə edilərək bütün anlaşılmazlıqların danışıqlar yolu ilə həllinə çağırış edilib. ABŞ tərəfinin prosesə dəstək verməyə hazır olduğu bildirilib.

Rusiyanın casusu həbs edildi

Polşada Rusiyaya casusluqda ittiham edilən şəxs tutulub. Hurriyyet.az "Döyçe Velle" nəşrinə istinadla xəbər verir ki, bu barədə Polşanın RMF24 portalı Qdansk Prokurorluğuna

istinadla məlumat verib. Əcnəbi ölkənin vətəndaşı özünü Rusiyaya casusluqda müqəssir bilib, Rusiyanın xüsusi xidmət orqanları tərəfindən necə casusluq fəaliyyətinə cəlb edildiyini danışır. Nəşrin yazdığına görə, şübhəli şəxs yanvar ayından etibarən Qdanskda və martın 21-də yaxalanıb. İstintaqın nəticələrinə görə, həmin şəxs Pomorsk və Kyavsko-Pomorsk hərbi hissələri də daxil olmaqla, strateji infrastruktur məlumatlarını, həmçinin təhlükəsizlik orqanları barəsində informasiyaları toplayıb Rusiyaya ötürürmüş.

"Hazırda İrandayam, heç bir məlumat ala bilmirəm"

İranda itkin düşən Azərbaycanlı gəncin anasından üzücü açıqlama

"Oğlum, 1997-ci il təvəllüdlü Səfəri Fərid Qabil oğlu İrandan Almaniyaya geri dönmək üçün aldığı təyyarə biletidən istifadə etməyib".

Bunu Oxu.Az-a açıqlamasında Dilare Əskərova bildirib. Onun sözlərinə görə, oğlunun yaşadığı Yena şəhərinə gedib, polisə danışır:

"Mənə dedilər ki, Türkiyənin hava yollarından birinə biletdən alıb, amma minməyib. Oğlunun yaşadığı evdən kompüterini götürdük, polis parolu açdırdı. Qız barədə məlumatlar verdi. Daha sonra mən İrana gəldim və qızın çalışdığı iş yerinə getdim, telefon nömrəsinə görə yaşadığı ünvanı dəqiqləşdirmək istədim, alınmadı. Hazırda İrandayam, heç bir məlumat ala bilmirəm".

Qeyd edək ki, martın 4-də itkin düşən 26 yaşlı Fərid Səfəri ilə bağlı Xarici İşlər Nazirliyi martın 9-da bu ölkəyə nota verib.

Göyçayda 38 yaşlı kişi intihar edib

Göyçayda 38 yaşlı kişi intihar edib.

"Report" un Yuxarı Şirvan bürosu xəbər verir ki, rayonun Şahsoltanlı kənd sakinli, 1985-ci il təvəllüdlü Həmidov

Rəhim Nazir oğlu yaşadığı evdə özünü asıb.

Ailə üzvləri hadisədən gec xəbər tutduğu üçün onun həyatını xilas etmək mümkün olmayıb. Rəhim Həmidovun özünə qəsd etməsinin səbəbi hələ ki, bilinmir. Onun meyiti müayinə üçün Səhiyyə Nazirliyinin Məhkəmə Tibbi Ekspertiza və Patoloji Anatomiya Birliyinin Göyçay rayon şöbəsinə aparılıb.

Faktla bağlı Göyçay rayon Prokurorluğu tərəfindən araşdırma aparılır.

Əvəz Zeynallının məhkəməsi başladı

Martın 27-də hakim Əli Məmmədovun sədrliyi ilə Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində "Xural Yayınları" MMC-nin təsisçisi və baş direktoru Əvəz Zeynallı və "Səda TV" MMC-də rəhbər vəzifədə işləyən Elnur Şükürovun cinayət işi üzrə məhkəmənin hazırlıq iclası keçirilib.

"Turan" İnformasiya Agentliyi xəbər verir ki, bir çox media nümayəndələri zala buraxılmayıb.

Məhkəmə prosesi bitdikdən sonra jurnalistlərə açıqlama verən Əvəz Zeynallının vəkili Aqil Layıcı bildirib ki, prosesdə müdafiə tərəfi vəsatətlər qaldırıb.

Onun sözlərinə görə, məhkəmə prosesində təqsirləndirilən şəxslərin məhkəməsinin böyük zalda keçirilməsi, cinayət işinin ibtidai istintaqa qaytarılması, bu işdə adı hallanan prokurorluq əməkdaşı barəsində xüsusi qərar çıxarılaraq, Baş Prokurorluqda araşdırılması üçün vəsatət verilib. Onun sözlərinə görə, indiki mərhələdə məhkəmə vəsatətlərin bir çoxunu təmin etməyib.

Zeynallı prosesdə özünü təqsirli bilməyib. O bildirib ki, vəzifəli şəxs olmadığı üçün ona qarşı irəli sürülmüş rüşvət alma ittihamı əsassızdır.

Pravda.az-ın əldə etdiyi məlumatlara görə, Əvəz Zeynallı vəkili Elçin Sadıqovun azadlıqda olmasından narazı olduğunu söyləyib: "Mənə ittiham verilib ki, Elçin Sadıqovla birlikdə rüşvət almışam. Amma onun işi ayrıca icraata götürülüb və azadlıqdadır. Nəyə görə Elçin Sadıqov azadlıqdadır? Axı barəmdə ittiham onunla birlikdə verilib. Biz bir ittihamla saxlanılaraq həbs edilmişik".

Əvəz Zeynallı daha sonra məhkəmə prosesinin kiçik zalda keçirildiyindən narazı qaldığını vurğulayıb: "Xahiş edirəm ki, məhkəmə böyük zalda keçirilsin və prosesə daha çox insan buraxılsın".

Hakim qeyd edib ki, məsələ məhkəmə araşdırması zamanı müzakirəyə çıxarılaçaq.

"Trend"-in məlumatına görə,

Üç rayonun icra başçısı məhkəmədə şahid kimi tanınır

prosesdə təqsirləndirilən şəxslərin anket məlumatları dəqiqləşdirilib.

Daha sonra vəkili Fəxrəddin Mehdiyev vəsatətlə bildirib ki, məhkəmə proseslərində təqsirləndirilən şəxslər şübhə qəfəsindən çıxarılmalı və müdafiəçilərin yanında əyləşsin. F.Mehdiyev, həmçinin, cinayət işinə xitam verilməsi barədə vəsatət qaldırıb.

Prokuror vəsatətlərin əsassız olduğunu bildirib.

Məhkəmə cinayət işinə xitam verilməsi ilə bağlı vəsatəti rədd edib. Daha sonra Əvəz Zeynallının vəkili müvəkkilinin ev dustaqlığına buraxılması ilə bağlı vəsatət verib. Məhkəmə bu vəsatəti də rədd edib.

Sonda vəkillərin məhkəmə zalının dəyişdirilməsi ilə bağlı vəsatəti təmin edilib. Hakim bildirib ki, növbəti proses daha böyük zalda keçiriləcək.

Sonra prosesdə bildirilib ki, cinayət işinin təqsirləndirilən şəxs Elnur Şükürovla bağlı hissəsində Bakının Sabunçu rayon icra başçısı Adil Vəliyev, Suraxanı rayon icra başçısı Əziz Əzizov və Sumqayıt şəhər icra başçısı Zakir Fərrəcov şahid qismində tanınır.

Təqsirləndirilən şəxsin qeyd olunan icra başçılarını rüşvət verməyə təhrik etdiyi iddia olunur.

İş üzrə hazırlıq iclası başa çatıb və məhkəmənin baxış iclası aprelin 10-na təyin olunub.

Qeyd edək ki, Baş Prokurorluğun Mətbuat xidmətinin məlumatına görə, Baş Prokurorluğun İstintaq idarəsində aparılmış istintaq zamanı Əvəz Zeynallının ayrı-ayrı şəxslərdən hədə-qorxu gəlməklə, təkrar və külli miqdarda rüşvət almasına, habelə Əvəz Zeynallı və Elnur Şükürovun qabaqcadan əlbir olan bir qrup şəxs halında vəzifəli şəxslərin qərarına təsir etmək məqsədilə nüfuz alveri edərək pul almaları, xeyli miqdarda pulu dələduzluq yolu ilə ələ keçirmələri, eləcə də, digər şəxsi rüşvət verməyə təhrik etmələrinə əsaslı şübhələr müəyyən edilib.

Odur ki, Əvəz Zeynallıya Cinayət Məcəlləsinin 178.2.1, 311.3.2, 311.3.3, 311.3.4, 32.4, 312.2 və 312-1.1 və digər maddələri, Elnur Şükürova isə həmin Məcəllənin 178.2.1, 32.4, 312.2 və 312-1.1 və digər maddələri ilə ittiham elan edilib.

Hazırladı: RƏŞAD

Netanyahu geri çəkilməyə məcbur oldu

İsraildə məhkəmə islahatları haqqında qanunun qəbulu təxirə salındı

İsrailin Baş naziri Benyamin Netanyahu və ölkənin milli təhlükəsizlik naziri İtamar Ben-Qvir ölkədə kütləvi etirazlara səbəb olan məhkəmə islahatlarını dayandırmaq barədə razılığa gəliblər.

Bu barədə "Kan" dövlət radiostansiyası məlumat yayıb.

Məlumatla görə, Ben-Qvirin rəhbərlik etdiyi "Yəhudi Gücü" partiyasından bildirilib ki, koalisiya məsləhət

ləşmələrindən sonra parlamentdə məhkəmə islahatlarının təsdiqini yay

sessiyasına qədər təxirə salmaq qərarına alınıb. Bundan əvvəl Ben-Qvir təxirə salınmanın qəti əleyhinə idi.

"Kan" qeyd edir ki, bunun müqabilində də Netanyahu yeni güc strukturu - Milli Qvardiyanın formalaşmasına razılıq verib. Yeni struktur Ben-Qvirin rəhbərlik etdiyi Milli Təhlükəsizlik Nazirliyinin nəzarətinə verilecək.

Qeyd edək ki, martın 26-da İsraildə məhkəmə sistemindəki dəyişikliklərə qarşı kütləvi etirazlar başlayıb. 600 mindən çox insan küçələrə axışib.

“Bütün bunlara görə prezident cavab verəcək...”

Fərhad Əhmədovla İosif Priqojinin telefon danışığı “bomba effekti” yaradıb

Rusiyalı iş adamı Putinin ətrafını “həşəratlar” və “alçaqlar” adlandırdı...

Sirr deyil ki, Ukraynada davam edən işğalçılıq müharibəsinə və Putin hakimiyyətinin yürütdüyü siyasətə Rusiya elitasının münasibəti günbəgün pisləşməkdədir. Hələ müharibə başlayanda bir çox rusiyalı oliqarxlar, məmur-lar, elm, incəsənət adamları və s. bu avantüranın Rusiya üçün olduqca baha başa gələcəyini proqnozlaşdırmışdılar və onların bir hissəsi Rusiyanı tərk etmişdi. Rusiyada qalanların isə böyük əksəriyyəti artıq müharibənin bir ilinin tamamında hadisələrin Rusiyanın məğlubiyyətinə və hətta dağılmasına doğru getdiyini anlayır və narahatlıqlarını gizli, bəzənsə açıq formada bürüzə verirlər.

Belə ki, Azərbaycan əsilli rusiyalı milyarder Fərhad Əhmədovla Rusiya elitasının digər nümayəndəsi - tanınmış prodüser və iş adamı İosif Priqojinin ötən gün mətbuata və sosial şəbəkələrə sızdırılan telefon danışığı böyük əks-səda doğurub. Həm Rusiyada, həm Ukraynada, həm də Qərb mətbuatında bu mövzuya geniş yer verilməkdədir.

Məsələ ondadır ki, bu telefon söh-

bətində hər iki tərəf Putin hakimiyyəti-ni və şəxsən Rusiya başçısını kəskin tənqid edir, Ukraynadakı müharibəyə görə qınayır. Bunun Rusiyaya çox baha başa gəldiyini bildirir və Rusiya elitasının düşdüyü durumdan, sanksiyalardan, gələcəyin qaranlıq görünməsindən gileylənir. Hətta Rusiyanı “faşizm və diktatura” gözlədiyini bildirirlər.

Məsələn, İ.Priqojin Putini və onun ətrafını nəzərdə tutaraq, “onlar cinayətkardırlar” deyir.

Fərhad Əhmədov isə bu müharibənin hər bir gününün çox baha başa gəldiyini qeyd edərək, “orada nə qədər günahsız insan əziyyət çəkir, nə qədər qan tökülür”, - deyə bildirib.

Priqojin Putinin ətrafını “həşəratlar” və “alçaqlar” adlandırır. Eyni zamanda bildirir ki, Putinin yaxın adamlarından olan “Rosneft”-in rəhbəri İqor Seçin və “Rosqvardiya”-nın başçısı Viktor Zolotov birləşərək, Müdafiə naziri Sergey Şoyqunu hədəfə alıblar. Məqsəd isə müharibədəki məğlubiyyətə görə bütün məsuliyyəti onun üzərinə atmaqdır. Ardınca Priqojin Putini nəzərdə tutaraq, deyir: “Görürsən o, nə etdi? O, şahmat lövhəsində onları qarşı-qarşıya qoydu ki, təkli özünü xilas etsin”.

Fərhad Əhmədov isə cavabında bildirir: “O, xilas ola bilməyəcək, hər şeyə görə o cavabdehdir. Bizdə respublikadır, Prezident ölkəsidir. Bütün bunlara görə Prezident cavab verəcək. Ondan hesab sorulacaqdır”.

Əhmədov Putini nəzərdə tutaraq, “o, deyir ki, ən başlıcası ordudur, lakin məlum olur ki, ordu da yoxdur”. Milyarder Ukraynadakı müharibəni “qardaş qırğını” adlandırır və bu müharibədə qalib gəlməyin mümkün olmadığını bildirir.

Priqojinə Rusiya hakimiyyəti ilə məsafə saxlamağı məsləhət görən Əhmədov daha sonra əlavə edir ki, Putin geri çəkilməyəcək və bu qarşıdurma hələ uzun müddət çəkəcək: “O, geri çəkilməyəcək, irəli isə gedə bilmir. Orada didişmədir. Bu tarakanlar stəkanda bir-birini gəmirirlər... Onlar bir-birlərini boğacaqlar. Çünki onlar batırlar. Onlar başa düşürlər ki, hər şey bitib...”

Ardınca Azərbaycan əsilli milyarder şəxsən Putinin ünvanına kəskin ifadələr işlədir: “Onun heç nə vecinə deyil (söyüş söyür-red.), xalq vecinə deyil. O, şeytandır...”

Fərhad Əhmədov Putini və Dmitri Medvedevi nəzərdə tutaraq, onları “böyüməmiş liliputlar” adlandırır.

Sözünə telefon söhbətinin iki ay əvvəl qeydə alındığı güman olunur. Priqojin artıq baş verənlərə münasibət bildirərək, danışığıdakı səsin ona aid olmadığını, danışığın montaj edildiyini və yayılan məlumatın “feyk” olduğunu iddia etsə də, buna demək olar ki, heç kim inanmır. Hətta Rusiya FTX-sının adı çəkilməyən nümayəndəsi mətbuata səs yazmasının gerçək olduğunu bildirib və hətta bununla bağlı araşdırma aparıldığını deyib.

Telefon danışığının hansı xüsusi xidmət orqanı tərəfindən lentə alındığı və paylaşıldığı barədə isə konkret məlumat verilmir.

Fərhad Əhmədova gəlincə, milyarder həmsöhbətindən fərqli olaraq susur və hələlik sosial şəbəkələrdə və mətbuatda bomba partlayışı effekti yaradan hadisəyə münasibət bildirməyə tələsmir.

C. Məmmədov

Azərbaycanda 5 siyasi partiya fəaliyyətini dayandırdı

Abutalıb Səmədov: “Ya birləşib iri partiyalara çevrilmək, ya da siyasi arenadan çəkilmək lazımdır”

Azərbaycanda bu ilin mart ayında 5 siyasi partiya fəaliyyətini rəsmi olaraq dayandıraraq Azərbaycan Sosial Rifah Partiyası (ASRP), Azərbaycan Naminə Alyans Partiyası (ANAP), Azərbaycan Təkamül Partiyası, Birlik partiyası və Azərbaycan Azad Respublikaçılar Partiyası öz hüquqi fəaliyyətlərinə xitam vermək barədə qərar qəbul edib.

Azərbaycan Naminə Alyans Partiyası (ANAP) sədri Abutalıb Səmədov açıqlamasında partiyasının fəaliyyətinin dayandırılmasını barədə xəbəri təsdiqləyib.

O, “Siyasi partiyalar haqqında” yeni qanun qəbul olunduqdan, Ədliyyə Nazirliyində qeydiyyatdan keçmək üçün 5 min nəfərin imzası tələb edildikdən sonra yerində vəziyyəti araşdırmaq qərarına gəldiklərini bildirib:

“İmkanlarımızı götür-qoy etdik. Məlum oldu ki, 5 min nəfərin imzasını verilən 6 ay ərzində toplamaq mümkün deyil. Lakin insanların böyük əksəriyyəti siyasi partiyalara qarşı o qədər də isti münasibət göstərmirlər. Hətta siyasi partiyaların çoxluğunu cəmiyyəti parçalamaq cəhdi kimi qiymətləndirirlər. Respublikadakı reallığı nəzərə alıb belə bir təkliflə çıxış etdim ki, əgər partiyalar birləşməyə, sabit siyasi partiya ortaya çıxarmağa cəhd göstərməyilsə, nəyin bahasına olursa, kiçik partiyaların rəhbəri kimi davam etmək istəyirlərsə, biz bu vəziyyətdə cəsarətli addım atmalıyıq. Həm də digər partiyalar üçün də nümunə ola biləcək addım atmağa qərar verməliyik.

Mən təklif etdim ki, Azərbaycanın ən aktiv partiyalarından olan 1995-2000-ci il parlament seçkilərində proporsional qaydada iştirak edən bir neçə partiyadan biri, Prezident seçkilərində aktiv iştirak edən Azərbaycan Naminə Alyans partiyasının ləğv olunması barədə qərar qəbul edək. Təbii ki, etiraz edənlər də oldu. Biz belə bir qərarın qəbul edilməsini düzgün saydıq və qurultay belə bir qərar qəbul etdi.

Ümid edirik ki, digər partiyalarda bu cür yaşamağın və fəaliyyət göstərməyin mənasız olduğunu anlayacaqlar. Ya birləşib iri partiyalara çevrilmək, ya da siyasi arenadan çəkilmək lazımdır! Bundan sonra öz fəaliyyətimizi siyasi ekspert kimi davam etdirmək fikrindəyəm. Başqa təkliflər də var, onların da üzərində işləyirik. Ola bilsin ki, yeni layihələrlə ortaya çıxmaq imkanımız olsun”.

Vasif Talibovun adamı daha bir vəzifəsini itirdi

“Naxçıvan Sığorta” ASC-nin Direktorlar Şurasının sədri Əsədulla İsgəndərov vəzifəsini tərk edib.

Hurriyyet.az xəbər verir ki, Əsədulla İsgəndərov həm də “Naxçıvanbank” ASC-nin Müşahidə Şurasının sədri idi. Vasif Talibov Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin sədri vəzifəsindən çıxarıldıqdan bir neçə gün sonra Əsədulla İsgəndərov “Naxçıvanbank” ASC-nin Müşahidə Şurasının sədrliyindən, Baharxanım Talibova isə Müşahidə Şurasının üzvlüyündən istefa verib.

Baharxanım Talibova Vasif Talibovun qızıdır. Bəzi iddialara görə, o, həm də bankın səhmdarlarından biri olub. Əsədulla İsgəndərovun “Naxçıvanbank” ASC-nin Müşahidə Şurasının sədri vəzifəsində işləməsi onun Vasif Talibova yaxın olması ilə izah edilir. Bu arada qeyd edək ki, “Naxçıvan Sığorta” ASC-nin səhmlərinin 100 faizi “Naxçıvanbank” ASC-yə məxsusdur. Nəzərə alsaq ki, sözdə gedən bank Vasif Talibovun nəzarətində olub, bu halda “Naxçıvan Sığorta” ASC-nin keçmiş sədrə bağlı olduğunu söyləmək olar. Güman ki, Əsədulla İsgəndərovun ASC-nin Direktorlar Şurası vəzifəsindən uzaqlaşdırılması ilə bu şirkət də Vasif Talibovun əlindən çıxıb. Qeyd edək ki, “Naxçıvan Sığorta” 2014-cü ildə yaradılıb, Azərbaycanın yeganə regional sığorta şirkətidir. Onun səhmdarı 100% “Naxçıvan Bank” ASC-dir.

Xüsusi karantin rejimi ilə bağlı bəzi məhdudiyyətlər aradan qaldırıldı

Nazirlər Kabineti “Xüsusi karantin rejimində bəzi məhdudiyyətlərin aradan qaldırılması ilə bağlı əlavə tədbirlər barədə” qərar verib.

Hurriyyet.az xəbər verir ki, müəyyən edilib ki, 2023-cü il 28 mart saat 06:00-dan hava nəqliyyatı vasitəsilə bütün xarici ölkə vətəndaşlarının və həmin ölkələrdə daimi yaşayan digər ölkə vətəndaşlarının, habelə vətəndaşlığı olmayan şəxslərin Azərbaycan Respublikasına giriş-çixışına icazə verilib.

Aşağıdakı hallarda COVID-19

pasportu (COVID-19-a qarşı tam peyvənd olunmasını və ya COVID-19-dan

sağalaraq immunitetə malik olmasını təsdiq edən sənəd) tələbi ləğv edilir:

-xarici ölkə vətəndaşlarının və həmin ölkələrdə daimi yaşayan digər ölkə vətəndaşlarının, habelə vətəndaşlığı olmayan şəxslərin Azərbaycan Respublikasına girişi zamanı;

- müəyyən olunmuş yerlərə (şənlük mərasimləri keçirilən məkanlar, idman və sağlamlıq-bərpa obyektləri, iri ticarət mərkəzləri, ictimai iaşə obyektləri, mehmanxanalar, şəhərlərarası (rayonlararası) nəqliyyat marşrutları və belə tələb müəyyən edilmiş digər yerlər) daxil olmaq üçün.

Putin yenə “nüvə çantasına” əl atır

Rusiya Prezidenti Vladimir Putin NATO və Ukrayna üzərində təhdidləri sıxlaşdırmaq üçün yenidən “nüvə çantasına” əl atır. Bu, Ukraynada müharibə başlayandan sonra silsilə nüvə təhdidlərinin bir qismini əhatə edir.

Putin şantajını bu dəfə Belarus amilindən istifadə edərək həyata keçirir, yeni Rusiyanın Belarusda taktiki nüvə silahları yerləşdiriləcəyini açıqlayır. Qərara əsasən, həmin nüvə silahları iyulun 1-dək Belarus ərazisinə gətiriləcək.

Putinin mövqeyi Ukraynadakı müharibədə taktiki nəticələr əldə etmək hədəflərinə söykənir.

Yeni Putin NATO və Ukraynanı öz blefi altında boğub Rusiyanın döyüş meydanındakı irəliləyişi üçün açar qazanmaq istəyir.

Yox, söhbət ondan getmir ki, Putin Belarusa nüvə silahları yerləşdirəcək, məsələ ondadır ki, Rusiya həmin silahları döyüş meydanında tətbiq edəcəkmi?

Hesab etmək olar ki, Rusiya nüvə amilini sadəcə qorxutma aktı kimi qüvvədə saxlayır. Çünki Ukraynaya NATO tərəfindən tədarük edilən silah-sursatın həcmnin artması Rusiyanın hərbi meydanında üzləşdiyi taktiki uğursuzluqlar zolağını genişləndirə bilər.

Rusiya bir ilə yaxındır ki, sənaye şəhəri Baxmutu tutmaqda çətinlik çəkir və döyüşlər cəbhənin həmin istiqamətində Moskva üçün dalana dirənir.

Rusiya düşdüyü vakuumdən çıxmaq üçün Ukraynaya və onu himayə edən ölkələrə “Belarus ərazisindən yeni nüvə cəbhəsi açırım və gələcəkdə həmin silahları Ukraynaya ata bilərəm” deyir.

Ancaq Putinin nəzəri olaraq hədəyə əl atması, Rusiyanın kütləvi qırğın silahlarının aurasını canlandırmaq üçün nəzərdə tutulmuş informasiya əməliyyatlarının tərkib hissəsi kimi nəzərə çarpır.

Həmin metod həm də Böyük Britaniyanın Ukraynaya tükənmiş uran sursatları göndərmək qərarına verilən reaksiyadır.

Yeni, Putin ən ciddi rəqibi Britaniyanı həmin qərarı geri çəkmək üçün təzyiq göstərir, lakin Londonun Moskvanın tələbləri qarşısında mövqeyindən daşınması gerçək görünür.

Rusiya özü də nüvə silahlarının atışından çəkinir, ona görə ki, NATO-nun buna cavab olaraq hansı tədbir görəcəyini hesablamaq asandır.

Bu cür ehtiyatlı davranış qarşılıqlıdır, NATO özü də Rusiyanı nüvə silah atmaq həddinə çatdırmaqdan qaçır.

Deməli, müəkkəb nüvə təhlükələrinin partlayışla həlli Rusiyanın da, NATO-nun da qorxduğu son nöqtədir.

Beləliklə, gələ biləcəyimiz nəticə bu ola bilər ki, Rusiya Belarusa taktiki nüvə silahları yerləşdirə belə, bunun nüvə müharibəsinə çevrilmək riski aşağı səviyyədədir.

Kreml tərəfindən nüvə eskalasiyası ritorikasının Qərb dövlətlərini Rusiya ilə danışıqlar aparmağa və Ukraynaya əlavə hərbi yardımı dayandıрмаğa məcbur etmək üçündür.

Aqşin Kərimov

Dünən ADP İdarə Heyətinin ölkə və beynəlxalq aləmdə baş verən ictimai-siyasi vəziyyətə dair növbəti toplantısı keçirilib. Partiyanın mətbuat xidmətindən “Hürriyyət”ə verilən məlumata əsasən, toplantı iştirakçıları ilk növbədə ordu bölmələrimizin keçirdiyi lokal əməliyyatlar nəticəsində Laçından şimalda yerləşən quru yolla qeyri-qanuni silah, canlı qüvvə daşınmasının qarşısının alınmasını, strateji yüksəkliklərin ələ keçirilməsini təqdir edib və Qarabağın rus “sülhməramlıları”nın nəzarətində olan digər ərazilərdə də bu cür əməliyyatların keçirilməsini vacib hesab edib.

Putinla bağlı həbs qərarına Azərbaycanlı dəstək

ADP: “Bu cür addımlar insanlığa qarşı cinayət törədən, başqa ölkələrin suveren ərazilərini işğal edən dövlət başçılarna qarşı təsirli tədbir olacaq”

İdarə Heyəti rus sülhməramlılarının nəzarət etdiyi ərazilərə məhz onların iştirakı ilə Ermənistandan hərbi texnika daşınması, separatçı rejimin yenidən silahlandırılması faktını qətiyyətlə pisləyib və bunun üçtərəfli sazişin müddəalarına zidd olduğunu diqqətə çatdırıb.

Həmçinin, Rusiya Müdafiə Nazirliyinin ordu bölmələrimizin keçirdiyi son əməliyyatlar nəticəsində əldə edilmiş ərazilərdən geri çəkilmək, əvvəlki mövqelərə qayıtmaq barədə Rusiya Müdafiə Nazirliyinin bəyanatına münasibət bildirən partiya yetkililəri bu bəyanatın arxasında Rusiyanın işğalçı siyasətinin, Qarabağı Azərbaycandan qoparmaq cəhdinin durduğunu qeyd edib, hakimiyyəti üçtərəfli sazişin müddəalarını kobud şəkildə pozduğunu, üzərinə düşən missiyanı yerinə yetirmədiyinə görə rus sülhməramlı qüvvələrinin ölkəmizi tərk etməsi üçün lazımı addımlar atmağa çağırıb.

ADP İdarə Heyəti son vaxtlar İranın sərhədlərimizdə hərbi təlimlər keçirməsi, “əzələ nümayiş etdirməsi”,

milli telekanallarında ölkəmizə qarşı tərribat xarakterli verilişlər yayılması, öz ərazisindən Qarabağa müxtəlif təyinatlı hərbi ləvazimatlar, döyüş hazırlığı keçmək üçün canlı qüvvə göndərməsi faktlarını da qətiyyətlə pisləyib. Partiya rəsmiləri qeyd edib ki, istər birinci, istərsə də ikinci Qarabağ savaşında İran, Rusiya və Ermənistan Azərbaycana qarşı birgə hərəkət etmiş və 30 illik işğal faktının gerçəkləşməsində eyni dərəcədə rol almışlar. Milli, xarici siyasətimizdə bu faktorun nəzərə alınmasının vacibliyinə diqqət çəkən İdarə Heyəti hakimiyyəti dövlətimizə qarşı düşmən kəsilən bu ölkələrlə siyasətində daha ehtiyatlı, tədbirli və beynəlxalq dəstəyin qazanılmasına uyğun düşünülən addımlar atmağa çağırıb.

İdarə Heyəti Beynəlxalq Haaqa Məhkəməsinin Rusiya prezidenti Vladimir Putin haqqında həbs orderi vermesini alqışlayıb və bu cür addımların insanlığa qarşı cinayət törədən, başqa ölkələrin suveren ərazilərini işğal edən dövlət başçılarna qarşı tə-

sirli tədbir olacağını ifadə edib.

İdarə heyəti Rusiya xarici işlər naziri Sergey Lavrovun Donbas və Qarabağ arasında analogiya apararaq, Qarabağda yaşayan ermənilərə yüksək səviyyəli hüquqların verilməsi, onların irəli sürdüyü tələblərin yerinə yetirilməsi barədə səsləndirdiyi bəyanatı qətiyyətlə pisləyib və istər bu bəyanatın, istərsə də ordumuzun tutduğu mövqelərdən geri çəkilməsi barədə Rusiya Müdafiə Nazirliyinin yaydığı bəyanatı ölkəmizin suverenliyinə, ərazi bütövlüyünə qarşı yönələn düşmənçilik hərəkəti kimi dəyərləndirib.

İdarə Heyəti hakimiyyəti hazırkı şəraitdə Rusiya ilə siyasətində məsafə saxlamağa, iqtisadi, siyasi münasibətlərini çərçivəyə salmağa, bu əlaqələrin qarşılıqlı əməkdaşlığa deyil, Rusiyanın ölkəmiz üzərində təsir dairəsinin artırılmasına xidmət edəcəyini bildirib və dövlətimizin daha çox Avroatlantik məkana integrasiya edilməsi istiqamətində addımlar atmasının vacibliyini diqqətə çatdırıb.

Hazırladı: KƏNAN

Putini yalnız bu halda dayandırmaq olar...

ABŞ Müharibə Araşdırmaları İnstitutu təkliflərini açıqladı

ABŞ Müharibə Araşdırmaları İnstitutu (ISW) hesab edir ki, Putini geri çəkilməyə və müharibəni bitirməyə yalnız Ukrayna Ordusunun güclü əks-hücumu vadar edə bilər.

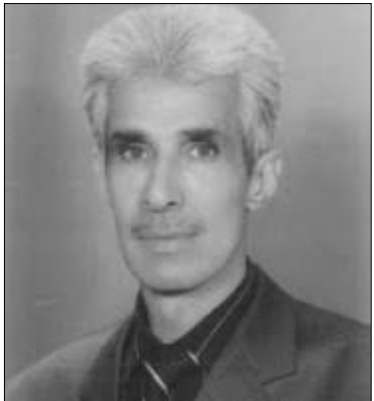
Amerikalı mütəxəssislər son hesabatlarda gələcək danışıqların Ukraynanın gözlənilən əks-hücumunun hansı effekt verəcəyindən asılı olduğunu qeyd ediblər: “Ukrayna Ordusunun uğurlu əks-hücumu onun üçün lazımdır ki, Vladimir Putin Ukraynanın şərtləri daxilində danışıqlara getsin. Ukrayna Ordusu Ru-

siya Federasiyası ordusuna ələ zərbə vurmaldır ki, Putinə və onun ətrafına aydın olsun ki, Rusiya qoşunları müharibəni davam etdirməklə, onun nəticəsinə təsir edə bilməyəcəklər”.

Mütəxəssislər qeyd ediblər ki, Ukrayna hərbiçiləri müharibənin gedişini dəyişə bildiklərini göstərməlidirlər və bunun üçün “böyük qələbələr” qazanmalıdırlar: “Ukraynanın operativ səviyyədə çoxsaylı qələbələri lazımdır ki, müharibənin danışıqlar yolu ilə tənzimlənməsi və Putini hərbi əməliyyatları dayandıрмаğa vadar etmək mümkün olsun”.

Son günlərdə İran ilə İsrailin onsuz da gərgin olan münasibəti yenidən dünya mediasının gündəmindən düşmür. Təəccüblü haldır ki, İran rəsmiləri İsraillə getdikcə gərginləşən münasibətə Azərbaycan Respublikasını da əlavə edir, onu sionizmə xidmətdə suçlayırlar.

Ramazan SİRACOĞLU

Azərbaycan Respublikasının hərbi-siyasi uğurları, əzəli torpaqlarının əksər hissəsini mənfur düşmənin işğalından geri alması, tarixi ərazimiz Zəngəzurdan dəhliz açılıb Naxçıvanla Zəngilan arasında yol çəkmək istəyi İranı bərk qəzəbləndirib. Sırr deyildir ki, İran Ermənistan ərazisini Avropa ölkələri ilə ticarət üçün yeganə quru yolu olaraq görür və bu yolu əldən verməmək üçün istənilən hərbi müdaxiləyə əl atı bilər.

Xatırlayırınsınızsa, 2022-ci ilin oktyabr ayında Ermənistanın Qafan şəhərində İranın konsulluğunun açılışında Xarici İşlər naziri Əmir Abdullahyan demişdi ki, "İran Ermənistanın təhlükəsizliyini öz təhlükəsizliyi kimi görür və konsulluğun açılmasını da İranla erməni xalqının minillik münasibətinin xoş təzahürü olaraq dəyərləndirir."

İran rəsmilərinin Azərbaycan Respublikasına münasibətlərində fərqli baxış açıları sərgilənir. Məsələn, İranın xarici işlər nazirinin siyasi məsələlər üzrə müavini Əli Baqiri bu ərəfədə İrəvanda keçirdiyi mətbuat konfransında bildirmişdir ki, rəsmi Tehran bölgədə möhkəm sülhün bərqərar olmasına, qonşu dövlətlərlə dinc yanaşı yaşamağa çalışır. 21 mart 2023-cü ildə İslam İnqilabı Keşikçiləri Korpusuna (SEPAH) və Qüds qüvvələrinə (Niru-ye Qods) aid rəsmi informasiya vasitələrində isə Azərbaycan Respublikasına ciddi təhdidlər edilmişdir: "Bütün dünya sizi qardaş dəyə çağırırsa da, bütün atom silahlı ölkələr sizi qorusa da oxçuların attığı oxlar bu torpağı vətənə birləşdirəcəkdir". Bu cümlədəki "sizi" sözü ilə "Azərbaycan", "qardaş" kəlməsi ilə "Türkiyə", "atom silahlı ölkələr" ifadəsi ilə "İsrail və Pakistan", "oxçular" təbiri ilə (orijinal mətnə "kəmandaran") "İran silahlı qüvvələri", "bu torpağı" deymi ilə "Azərbaycan Respublikası", "vətən" termini ilə "İran" nəzərdə tutulduğu kimi aydındır. Qeyd olunan cümlələrin sadə anlamı budur ki, "biz sizin əraziləri öz torpaqlarımıza birləşdirəcəyik, sizi nə qardaşınız, nə də atom silahı olan dostlarınız qoruya biləcəkdir." Sual olunur: Azərbaycan Ordusunun öz əzəli torpaqlarını erməni işğalçılarından geri alması, bu işdə öz strateji müttəfiqlərindən yardım alması İranı niyə bu qədər qəzəbləndirib? Yoxsa, Azərbaycan Respublikası hər hansı bir dövlətlə tə-

rəfdaşlıq etmək üçün öncədən İrandan razılıq almalıdır?

Son otuz ildə ermənilərin işğal etdikləri Azərbaycan torpaqlarında bütün islami dəyərləri məhv etməsini, müsəlmanların məzarlarını şümləməsini, məscidlərini donuzxanaya çevirməsini "görməyən", ermənilərə hər cür lojistik dəstək verən İran birdən-birə Azərbaycanı siyasi müttəfiqi İsrailə əməkdaşlıqda, sionizmə xidmətdə ittihama başlayıb. Adətən təmkinli davranan ali dini rəhbər cənab Xaməneyi də bizi nəzərdə tutaraq üstüörtülü eyni ham da vurub: "Güvenlik üçün öz-gəyə söykənənlər tezliklə qapaz yeyərlər".

Qardaş Türkiyənin, strateji tərəfdaş Pakistanın, dost İsrailin Azərbaycana dəstəyini qısqancılıqla qarşılayan İran unudur ki, müəyyən vaxtlarda o özü də açıq və gizli şəkildə İsrail də daxil olmaqla, başqalarından yardım almış və almaqdadır. Lakin Azərbaycan dövləti bu işə görə İranı sionizmə xidmətdə heç Məsələn, İraqa 8 illik muharibə zamanı Çin Xalq Respublikası, Koreya Xalq Demokratik Respublikası (Şimali Koreya), Suriya Ərəb Cümhuriyyəti, Liviya və dövlətlər ona böyük yardım göstərmişlər. Azərbaycanın dövlət səhədlərində hərbi təlim keçirməyən qonşumuz son bir ildə tez-tez müxtəlif kod adı altında çoxsaylı əsgəri birliyin qatılımlı hərbi manevrlərə, başqa sözlə, bizə əzələ göstərsinə başlayıb. Oxucuları bezdirmədən müxtəlif vaxtlarda İrana edilən bəzi hərbi yardımdan qısaca söz açmaq istəyirik.

1980-1988-ci illərdə davam etmiş, çoxsaylı insan həyatına, böyük ölçüdə maddi-mənəvi itkilərə yol açmış muharibəyə iranlılar "istənilməyən savaş", yaxud "kutsal döyüş" ("cəng-e təhmil") və ya "difa-ye müqəddəs") deyirlər. O vaxtlar İranda şahlik rejimi yenice yığılmışdı, yeni quruluş hələ tam bərqərar olmamışdı. Tehrandə bir qrup iranlı tələbənin 04.11.1979-cu ildə ABŞ böyükəliçiliyinin 52 diplomatını 444 gün girov saxlaması İrana qarşı beynəlxalq sanksiyaların tətbiqi ilə nəticələnmişdi. Bunu fursət bilən İraq ordusu 22.09.1980-ci ildə beynəlxalq aləmdən, az qala, təcrid olunmuş İrana hücum etmişdi. Savaşın başlanğıcında (1980-1982-ci illərdə) İraq ordusu həтта bəzi uğurlar qazanmış, İranın bir sıra ərazilərini ələ keçirmişdi. Təkbəşinə uğurlu hərbi əməliyyatlar aparmağın mümkünsüzlüyü o zaman İran rəsmiləri bəzi dövlətlərlə sövdələşməyə getmişdi.

Mənbələrin məlumatına görə, İraqa muharibə zamanı İranın indi düşmən olaraq təqdim etdiyi İsrail də ona gizli şəkildə yardım göstərmişdir. İran rəsmiləri isə birmənalı şəkildə adıçəkilən ölkə ilə hər hansı bir əməkdaşlığın olmadığını bildirmişdir. 16 iyul 1979-cu ildə İraqın dövlət başçısı olmuş Səddam Hüseyn (1937- 2006) İranın neftlə zəngin olan sərhədanı Xuzistan əyalətini (lurların, ərəblərin, əfşarların, qaşqay türklərinin və farsların yaşadığı, 64 min kv. km ərazisi olan o yer etnik baxımdan çox qarışıqdır) ələ keçirmək istəyirdi və bu məqsədlə sürətlə silahlanırdı. İranın o zamankı baş naziri Mehdi Bazarqan (1907- 1995) hərbi yardım üçün ABŞ Prezidenti Cimmi

Karterə (1924) müraciət etsə də, Karter bu istəyi yerinə yetirməmişdi. İddialara görə, Karter administrasiyasından umduqları hərbi yardımı ala bilməyən İran rəsmiləri dolayı yollarla israililərlə hərbi dəstək üçün gizli sövdələşməyə nail olmuşdular (Bax: M. Jonathan. The Iran-Contra connection: secret teams and covert operations in the Reagan era. Boston, 1987).

Adının çəkilməsini istəməyən yüksək vəzifəli bir israili yetkili 22.11.1986-cı ildə "Nyu York Tayms" qəzetinin müxbirinə etiraf etmişdi ki, əslində, İsrailin İrana hərbi dəstəyi ABŞ rəsmilərinin razılığı əsasında gerçəkləşmişdi...

Mənbələrin məlumatına görə, 1981-1989-cu illərdə ABŞ Prezidenti olmuş Ronald Reyqan (1911-2004) İrana silah satılmasına qarşı çıxsada, Dövlət Departamentinin müşaviri Robert Makfarleyn bu işdə ABŞ dövlət katibi A. Heyq ilə İsrailin baş naziri M. Begin (1913-1992) arasında koordinasiya etmişdir. Əldə olunmuş gizli razılıq əsasında İsrail İrana əvvəlcə sadə, köhnə modelli hərbi avadanlıqlar satmağa başlamış, daha sonra isə sövdələşmənin şərtindən çıxaraq ona həm də müasir hərbi silahlar vermişdir. Bu işi gerçəkləşdirə bilmək üçün İsrail hərbi kəşfiyyatı Nyu Yorkda məxfi əməliyyat gerçəkləşdirmiş, Uoll Strit (Wall Street) bölgəsindəki Con Strit (John Street) küçəsində 50 nəfər işçisi olan saxta şirkət yaratmışdır. Uydurma şirkətin ofisi alınan amerikan silahlarının İrana satışını həyata keçirmişdir (Bax: Ari Ben Menashe. Profits of War: Inside the Secret U.S.-Israeli Arms Network, 2015). 1982-ci ilin mart ayında "Nyu York Tayms" qəzetinə İsrailin gizli olaraq İrana silah satması haqqında məlumat sızdırılmış və ifşa olunmaq üçün yuxarıda qeyd olunan o uydurma şirkət təcili şəkildə Nyu Yorkdan Londona köçürülmüşdür. Yəhudi kökənli amerikalı araşdırmaçı-publisist Seymour Herş (1937- Seymour Hersh) 1991-ci ildə "Nyu York Tayms" qəzetində yazmışdır ki, Londona köçürülən şirkət 1983-cü ildən etibarən İrana bir neçə milyard dollarlıq amerikan istehsalı hərbi silah-sursat satmışdır...

Mətbuata sızan məlumata inansa, Reyqan administrasiyası bütün müttəfiqlərini İrana silah satmamağa səsləyənə və İrana silah ötürülmə-

sinin qarşısını almaq üçün cılığın "Dəyanət əməliyyatı" (Operation Staunch) aparanda da İsrail tərəfindən İrana silah satışı davam etdirilmişdir. Təl-Əviv Universiteti nəzdindəki Yaffe Strateji Araşdırmalar İnstitutunun bildirisinə əsasən, İran 1981-1983-cü illərdə İsraildən 500 milyon dollar dəyərində silah almışdır və ödənişin əsas hissəsini neftlə ödəmişdir (Bax: Trita Parsi. Treacherous alliance. The Secret Dealings of Israel, Iran and U.S., Yale University Press, 2007, p. 106-107).

Vaşinqtondakı Corcaun Universitetinin professoru, "Intelligence and National Security" ("Kəşfiyyat və Milli Təhlükəsizlik") jurnalının baş redaktoru, prof. Mark Fitian (M. Phythian) bildirir ki, İraq ordusunun sürətli hücumunu ləngitmək və onun asan qələbəsinin qarşısını almaq məqsədilə ABŞ-ın razılığı ilə İsrail Bağdada hava hücumu etmək üçün İrana şərait yaratmışdı (Bax: Mark Phythian. Arming Iraq: How the U.S. and Britain Secretly Built Saddam's War Machine. Northeastern University Press, 1997, p. 20).

Təl-Əvivdə nəşr olunan gündəlik "Yediot axaronot- Son xəbərlər" qəzetinin hərbi şərhçisi, publisist Ronen Berqman etiraf edir ki, başlanğıcda, yəni, 1981-ci ildə İsrail "Balıqqulağı" ("Operation Seashell") kod adlı əməliyyat çərçivəsində Cənubi Kiprin Larnaka hava limanı vasitəsilə İrana 75 milyon dollarlıq hərbi ləvazimat satıb. Hərbi yükləri əvvəlcə Argentinadan kiralannmış "Transporte Aereo Rioplatense" hava şirkəti daşıyırmış, lakin təyyarə Ermənistanda qəzaya uğradıqdan sonra bu işi gəmiylə davam etdirmişlər (Bax: R. Bergman. The secret war with Iran. New York, Free Press, 2008, pp. 40-48).

1955-1979-cu illərdə İsrailin Tehrandə hərbi attaşəsi olmuş, İrandakı iş adamlarının hamısını yaxından tanıyan Yaakov Nimrodinin (1926) vasitəçiliyi ilə İsrail 1982-ci ildə İrana 136 milyon dollar həcmində silah satmışdır. Mossadın sabiq əməkdaşı Y. Nimrodi bu barədə 2004-cü ildə kitab da yazmışdır. İsrailin Müdafiə naziri Ariel Şaron 1982-ci ilin mayında ABŞ-da verdiyi mətbuat konfransında ABŞ-ın razılığı ilə İrana silah satdıqlarını açıqlamışdı. O, 28 sentyabr 1983-cü ildə Parisdə də İranı

silahla təchiz etdiklərini bir daha bəyan etmişdir.

Yeri gəlmişkən, İsrailin İrana silah satışına vasitəçilik edənlərdən biri türk əsilli biznesmen Adnan Kaşıkçı (1935-2017), digəri də iranlı yəhudi milyarder Mənuçəhr Qurbanifər (1945) olmuşdur. 1984-cü ilin baharında o zamankı Qərbi Almanıyanın kansleri Helmut Kox ABŞ Prezidentinə İsrailin İrana 500 milyon dollarlıq silah satdığından şikayətlənmişdi. 1985-ci ildə Danimarka bayrağı altında üzən yük gəmiləri İsrailin Qırmızı dənizdəki Eilat limanından İranın Fars körfəzindəki Bəndər Abbas limanına 600-dən çox səfər etmiş və hərbi təyinatlı yüklər daşımışdır (Bax: The New York Times, 12.08.1991).

1986-cı ilin noyabr ayında Beyrutda (Livan) çıxan "Əşşir'e-Yelkən" jurnalında ABŞ və İsrailin İrana silah satdığını bildiren bir yazı beynəlxalq qalmaqala səbəb olmuşdu. O zamankı Prezident R. Reyqan 06.11.1986-cı ildə televiziya ilə çıxış edib xəbərin əsassız olduğunu söyləsə də, bir həftə sonra, 13.11.1986-cı ildə o xəbəri doğrulamışdı. Bu olay İran-Kontra qalmaqalı (Iran-Contra affair) və ya İran-qeyt (Irangate) adı ilə məşhurdur.

1986-cı ilin noyabr ayının 3-də Ceyn Hanterin (Jane Hunter) ABŞ-da nəşr olunan "Washington Report" jurnalındakı "İsrail silahının İrana satışı" başlıqlı məqaləsi geniş ictimai rəy doğurmuşdu. Yazıda iddia olunurdu ki, İrana 2,6 milyard dollar həcmində silah satmağa cəhd etdiyinə görə 5 nəfər şəxs Bermud adalarında həbs olunmuşdur...

Mənbələrdən məlum olur ki, iranlı bəzi vaizlər məscidlərdə cümə xütbələrində, moizələrində İsraili kəskin tənqid atəşinə tutanda israili texniklər, mütəxəssislər, hərbi müşavirlər iranlılara canı-dildən kömək edir, onları yeni texnika ilə necə davranmağı öyrədir, əllərindən gələn köməyi əsirgəmirilmiş. 1984-cü ildə idarə etdiyi F4 (Fantom 4) reaktiv təyyarəsi ilə Səudiyyə Ərəbistanına qaçmış iranlı pilotun təyyarəsinə ekspert baxışı keçiriləndə məlum olmuşdu ki, təyyarənin çox hissəsi öncə İsrailə eksport olunmuş, daha sonra da İrana satılmış detallardan ibarətdir (Bax: Jonathan Marshall. The Iran-Contra connection, Boston, 1987, p. 174).

(Ardı var)

Sabiq rektor yenə məhkəməyə gəlmədi

Barəsində məcburi gətirilmə qərarı çıxarılmışdı...

Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində Bakı Slavyan Universitetinin (BSU) əlavə və qiyabi təhsil şöbəsinin sabiq müdiri Dürdanə Əliyevanın cinayət işi üzrə məhkəməsində BSU-nun keçmiş rektoru, barəsində məcburi gətirilmə qərarı çıxarılmış Nurlana Əliyevanın iştirakı təmin olunmayıb.

Bu barədə hakim Əli Məmmədovun sədrliyi ilə keçirilən iclasda elan olunub. Qeyd edilib ki, prosesdə iş üzrə Dinarə Əliyeva mülki iddiaçı qismində tanınıb.

İddia üzrə cavabdeh D.Əliyevadır.

Daha sonra iş üzrə bir neçə sənəd elan olunub.

Prosesdə D.Əliyevanın müvafiq qurumlara etdiyi müraciətlər oxunub. Növbəti iclas aprelin 3-ə təyin olunub. Qeyd edək ki, Baş Prokuror yanında Korrupsiyaya qarşı Mübarizə Baş İdarəsində Bakı Slavyan Universitetinin əlavə və qiyabi təhsil şöbəsinin müdiri, dosent D.Əliyeva barəsində araşdırma aparılıb. D.Əliyevanın qanunsuz əməlləri törətməsi barədə çoxsaylı şikayətlər araşdırılıb.

Onun barəsində Cinayət Məcəlləsinin 178.3.2 (dələduzluq külli miqdarda ziyan vurmaqla törədildikdə), 32.4, 312.2 (rüşvət verməyə təhrik etmə), 311.1 (rüşvət alma) maddələri ilə cinayət işi başlanılıb.

Kafe sahibinin azyaşlı oğlunu qaçıdırıb, 200 min manat tələb etdilər

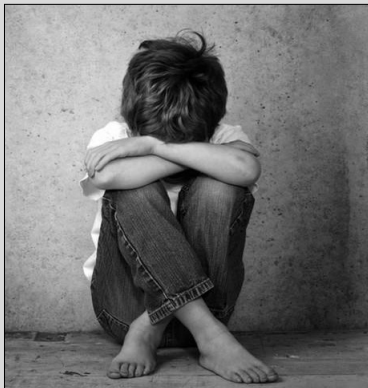
Bakıda baş verən cinayət hadisəsinin şok detalları...

Bakıda kafe sahibinin azyaşlı oğlu qaçıdırılıb, 200 min manat tələb edilib. Bu barədə Daxili İşlər Nazirliyinin (DİN) Mətbuat Xidmətindən məlumat verilib.

Bildirilib ki, martın 25-də saat 22 radələrində Nəsimi rayonu ərazisində yerləşən kafelerin birində oranın sahibinin başına dəmir parçası ilə xəsarət yetirildiyi, azyaşlı oğlunun zirzəmiyə gətirilib stula bağlanılaraq bıçaqla hədələnilib 200 min manat verilməsinin tələb olunduğu və sonradan 20 min manat müqabilində razılaşmaları barədə polise məlumat daxil olub.

Nəsimi Rayon Polis İdarəsinin 19-cu Polis Şöbəsi əməkdaşlarının keçirdikləri əməliyyat tədbirləri nəticəsində hədə-qorxu ilə tələb etmədə şübhəli bilinən Cəlilabad rayon sakini Sakit Əlişov və Qəbələ rayon sakini Şahin Quliyev müəyyən olunaraq saxlanılıblar.

Faktla bağlı Cinayət Məcəlləsinin 182-ci (hədə-qorxu ilə tələb etmə) maddəsi ilə cinayət işi başlanılıb. Nəsimi Rayon Polis İdarəsində araşdırma aparılır.

Rektor və ortağının qanunsuz biznes fəaliyyəti

Fuad Hacıyev və Talib Əlixanbəyovun adı saxta yolla mis alqı-satqısında hallanır

"Nəvəmin xəbəri olmadan universitet rəhbəri Fuad Hacıyev tərəfindən onun adına qeyri-qanuni şəkildə 8 alış aktı ilə 186 min manat dəyərində 21 ton 956 kq mis satılıb və bunun da nəticəsində nəvəmin vergi borcu yaranıb"

Bugünlərdə "Hurriyyet" in redaksiyasına müraciət edən Cəbrayıl rayonu, Çələbilər kəndindən məcburi köçkün, hazırda Binəqədi rayonu, Şosse 7, döngə 9 ünvanında məskunlaşmış Minayə Ələkbər qızı Beydullayeva qəyyumluğunda olan nəvəsi Qabil Əli oğlu Əliyevin 2020-2021-ci il tarixlərində özünün xəbəri olmadan oxuduğu təhsil müəssisəsinin - Azərbaycan Dövlət Bədən Tərbiyəsi və İdman Akademiyasının rəhbəri Fuad Hacıyev və onun biznes ortağı olan ATEF MMC-nin direktoru Talib Əlixanbəyovun cinayət əməllərinə məruz qaldığını bildirib.

Belə ki, nəvəsinin 2018-2022-ci il tarixlərində Azərbaycan Dövlət Bədən Tərbiyəsi və İdman Akademiyasının məşqçilik fakültəsində təhsil aldığı deyən şikayətçinin sözlərinə görə, Qabil Əliyevin xəbəri olmadan qeyd olunan universitetin rəhbəri Fuad Hacıyev tərəfindən onun adına qeyri-qanuni şəkildə 8 alış aktı ilə 186 min manat dəyərində 21 ton 956 kq mis satılıb: "Nəvəm universitetdə təhsil aldığı müddətdə heç bir işlə məşğul olmayıb. Lakin özünün xəbəri olmadan oxuduğu təhsil müəssisəsinin rəhbəri Fuad Hacıyev və onun biznes ortağı olan ATEF MMC-nin rəhbəri Talib Əlixanbəyovun həyata keçirdiyi saxta biznes maraqlarının qurbanına çevrilib. Onu da qeyd edirəm ki, Fuad Hacıyevlə Talib Əlixanbəyov öz adamları vasitəsilə Azərbaycan Dövlət Bədən Tərbiyəsi və İdman Akademiyasının tələbələrini adlarına onların xəbəri olmadan, müxtəlif vaxtlarda alış aktları ilə külli miqdarda mis alqı-satqısı həyata keçiriblər. Onların bu çirkin əməlləri necə həyata keçirmələri barədə sonradan bizə məlum olub ki, nəvəm Qabil Əliyevin oxuduğu qrupun "starista" Məmməd Nəsim oğlu Nəsimov tərəfindən tə-

Minayə Beydullayeva: "Nəvəm Qabil Əliyev Azərbaycan Dövlət Bədən Tərbiyəsi və İdman Akademiyasının rəhbərinin və onun biznes ortağı olan ATEF MMC-nin direktorunun biznes maraqlarının qurbanına çevrilib"

nəzərinizə çatdırıram ki, məsələ ilə bağlı adını çəkdiyim hər iki şəxsin qəbuluna gedib görüşmək istəsək də onlar müxtəlif bəhanələrlə görüşdən yayınıblar. Bu cinayət əməli ilə bağlı aidiyyəti dövlət qurumlarına telegram və şikayət ərizələri ünvanlasaq da, heç bir tutarlı nəticə əldə olunmayıb. Bu işlə bağlı Respublika Prokurorluğunun Baş İstintaq İdarə-

ləbələrin şəxsiyyət vəsiqələri yığılaraq dekanlığa verilib. Dekanlıqdan isə şəxsiyyət vəsiqələri ATEF MMC-nin maliyyə şöbəsinə göndərilib ki, saxta yolla mis alqı-satqısı həyata keçirilsin".

Məsələdən 11.06.2021-ci il tarixdə İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Dövlət Vergi Xidmətinin Bakı şəhəri Kiçik Sahibkarlıqla İş Baş İdarəsinin rəis müavini, baş vergi xidməti müşaviri Vüsal Qarayev tərəfindən nəvəsi Qabil Əliyevin adına vergi borcu ilə bağlı gələn məktubdan sonra xəbər tutduqlarını vurğulayan Minayə Beydullayeva qeyd edib ki, üzleşdikləri problemlə əlaqədar Azərbaycan Dövlət Bədən Tərbiyəsi və İdman Akademiyasının rəhbəri Fuad Hacıyev və ATEF MMC-nin rəhbəri Talib Əlixanbəyova, həmçinin müxtəlif dövlət qurumlarına dəfələrlə müraciət etsələr də indiyədək bu barədə heç bir tədbir görülməyib: "Bir məsələni də deyim ki, Fuad Hacıyev və Talib Əlixanbəyovun rəhbərlik etdikləri qurumlarda böyük maliyyə saxtakarlıqları mövcuddur. Bizə məlum olan odur ki, onların əməliyyatları tələbələrini xəbəri olmadan həyata keçirməkdə məqsədləri 200 min manatlıq alqı-satqını keçməmək və 18 faiz ƏDV-dən yayınmaq olub. Həmçinin, onu da

sindən çağırılaraq izahatımız alınıb. Lakin bunun üzərindən 3 aydan artıq müddət keçməsinə baxmayaraq, işi aparan Məhərrəm adlı müstəntiq tərəfindən heç bir qanuni tədbir görülməyib".

Beləliklə, Minayə Beydullayeva "Hurriyyet" vasitəsilə Azərbaycan Respublikasının prezidenti İlham Əliyevə, birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevaya, Milli Məclisin sədri Sahibə Qafarova, baş prokuror Kamran Əliyevə, Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətinin rəisi Əli Nağıyevə, iqtisadiyyat naziri Mikayıl Cəbbarovaya, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Hüquq mühafizə orqanları ilə iş və hərbi məsələlər üzrə köməkçisi-şöbə müdiri Fuad Ələsgərova və ombudsman Səbinə Əliyevaya müraciət edərək, onlardan məsələnin ciddi şəkildə araşdırılmasını, nəvəsi Qabil Əliyevin xəbəri olmadan onun adından istifadə etmiş Azərbaycan Dövlət Bədən Tərbiyəsi və İdman Akademiyasının rəhbəri Fuad Hacıyev və ATEF MMC-nin rəhbəri Talib Əlixanbəyovun qanunamüvafiq formada cəzalandırılmasını, hüquqlarının bərpası ilə əlaqədar göstəriş verilməsini xahiş edib.

"Hurriyyet"

Azərbaycanda əhəlinin 11 faizi pensiya alır

Natiq Cəfərli: "İndiyədək pensiya sahəsində aparılan islahatlar özünü doğrultmayıb"

2023-cü il yanvarın 1-i vəziyyətinə Dövlət Sosial Müdafiə Fondunda 1 milyon 114,2 min (ötən ilin yanvarın 1-i vəziyyətinə 1 milyon 200,5 min) pensiyaçı qeydiyyatda olub, bu da ölkə əhalisinin 11 faizini təşkil edir. Onların 62,5 faizi yaşa, 24,5 faizi əlilliyə, 13 faizi isə ailə başçısını itirməyə görə pensiya alır.

Bu barədə Dövlət Statistika Komitəsinin məlumatında deyilir.

Komitə bildirir ki, təyin olunmuş aylıq pensiyaların orta məbləği ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 12,1 faiz artaraq 372,1 manat təşkil edir və orta aylıq əmək-haqqının 44,3 faizinə bərabərdir. "Əmək pensiyaları haqqında" Qanununda edilmiş müvafiq dəyişikliyə əsasən əmək pensiyasının minimum məbləği 16,6 faiz artırılaraq, 2023-cü ilin 1 fevral tarixindən 280 manat müəyyən olunub. Bununla yanaşı, əhəlinin sosial müdafiəsinin təmin edilməsi məqsədilə ayrı-ayrı kateqoriyadan olan şəxslərə müxtəlif növ aylıq sosial müavinətlər təyin edilir.

"Belə ki, 2023-cü ilin yanvarın 1-i vəziyyətinə yaşa görə müavinət alanların sayı 128,3 min (ötən ilin yanvarın 1-i vəziyyətinə 113,6 min) nəfər, əlilliyə görə - 46,7 min nəfəri 18 yaşınadək əlilliyi müəyyən edilmiş şəxslər olmaqla, cəmi 209,5 min (müvafiq olaraq 55,8 min və 206,1 min) nəfər, ailə başçısını itirməyə görə - 56,1 min (54,3 min) nəfər, digər müavinət növlərini alanların sayı isə 24,3 min (22,9 min) nəfər olub", Dövlət Statistika Komitəsi bildirir.

Məlumatda deyilir ki, həmçinin valideynlərini itirmiş və valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqların 202 nəfər qəyyumuna aylıq müavinət verilir.

"Bununla yanaşı, şəhid ailələrinin, müharibə və ya 1990-cı ilin 20 yanvar hadisələri ilə əlaqədar əlilliyi olan şəxslərin, Çernobil qəzası nəticəsində I və II dərəcə əlilliyi müəyyən edilmiş, yaxud vəfat etmiş şəxslərin, habelə Çernobil qəzası nəticələrinin aradan qaldırılması iştirakçılarının və müddətli hərbi xidmət qulluqçularının 5,6 min ailəsinə 8,7 min uşaq üçün aylıq müavinət verilir. Bundan əlavə, 3677 nəfər bir yaşınadək

uşağı olan 3572 aztəminatlı ailəyə, övladlığa götürülən, o cümlədən 18 yaşınadək əlilliyi müəyyən edilmiş 14 uşağa görə 12 ailəyə və beşdən çox uşağı olan 2,6 min qadına 10,8 min uşaq üçün sosial müavinət, əmək xəsəratı və ya peşə xəstəliyi nəticəsində zərərçəkən 313 şəxsə isə kompensasiya verilir". Statistika Komitəsi bildirir ki, 2022-ci il ərzində məcburi dövlət sosial sığorta haqları hesabına verilənlər istisna olmaqla, 55,5 min ailəyə 58,4 min uşağın anadan olmasına görə, radiasiya qəzası nəticəsində zərər çəkmiş 3,9 min şəxsə müalicə üçün və penitensiar müəssisələrdə cəza çəkməkdən azad edilmiş 7,3 min nəfərə birdəfəlik müavinətlər verilib. Həmçinin 2023-cü il yanvarın 1-i vəziyyətinə 65,5 min aztəminatlı ailənin 290,8 min üzvü ünvanlı dövlət sosial yardımı alıb və onun bir nəfərə düşən orta aylıq məbləği 88,09 manat təşkil edib.

Bunlarla yanaşı, müxtəlif kateqoriyadan olan 382 min şəxsə Azərbaycan Prezidentinin təqaüdü təyin olunub.

İqtisadçı Natiq Cəfərli bildirib ki, Azərbaycanda pensiya islahatlarına ciddi ehtiyac var. Onun fikrincə indiyədək pensiya sahəsində aparılan islahatlar özünü doğrultmayıb.

"İnkişaf etmiş ölkələrdə təqaüdü hansı hissəsinin ərzaq və dərmana xərcləndiyi ilə bağlı xüsusi statistik göstəricilər var. Haradakı işləyənlərdə bu 20 faizi keçməməlidir. Təqaüddülərdə isə bu 40 faizi keçməməlidir. Haradakı bu rəqəmlər özünü biruzə verir və normal təqaüdlə ərzaq qiymətləri arasında korrelyasiya mövcud olur, burada daha uğurlu bir nəticə əldə etmək olur. Bizdə isə təqaüddülər bəzi hallarda təqaüdlərinin demək olar ki, hamısını ərzaq və dərmana xərcləməyə məcbur qalır. Hətta bu da çatmır, öz övladlarından, yaxınlarından dəstək də görməyə məcbur olurlar. Bu nöqtəyi nəzərdən Azərbaycan o korrelyasiyalara uyğun gəlmir", o qeyd edib.

Hazırladı: KƏNAN

Ramiz Mehdiyevin ailəsinə məxsus bankın rəhbəri işdən çıxdı

"Bank BTB"-nin rəhbərliyində dəyişiklik olub. Bankın Müşahidə Şurasının (MŞ) üzvü Əliş Tağıyev vəzifəsindən ayrılıb. Rövşən Fərhadzadə MŞ-yə yeni üzv seçilib.

Bu barədə "APA-Economics"-in sorğusuna əsasən bankdan bildirilib. Məlumatla görə, İdarə Heyətinin (İH) sədri Emil Rzayev də vəzifəsindən ayrılıb. İdarə Heyəti sədrinin birinci müavini Eldəniz Hüseynov İH sədrinin əvəzedicisi vəzifəsinə təyin edilib.

Bundan əlavə, Bankın İdarə Heyətinin üzvləri Rauf Qurbanov və Zaur Yusifov İdarə Heyəti sədrinin müavinləri təyin edilib.

Xatırladaq ki, "Bank BTB" 2010-cu ildə yaradılıb. Onun nizamnamə kapitalı 66,5 mln. manatdır. Bankın səhmlərinin 75%-i Nigar İsmayıl qızı Mehdi-

yevaya, 19%-i Rza İsmayıl oğlu Sadiqə (Müşahidə Şurasının sədri), 6%-i isə Tükəzban Ağa qızı Mahmudovaya məxsusdur.

Qeyd edək ki, uzun illərdir mətbuatda "BTB Bank"-ın əsas səhmdarı olan Nigar İsmayıl qızı Mehdiyevanın Prezident Administrasiyasının sabiq rəhbəri, AMEA-nın keçmiş prezidenti Ramiz Mehdiyevin gəlini olduğu yazılır və bu məlumat bu

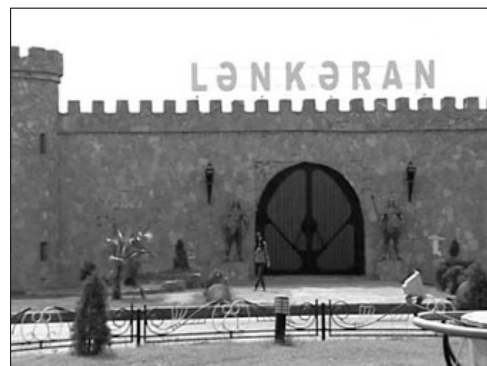
günə kimi təkzib olunmayıb.

Onu da bildirik ki, hazırda Tibb Universitetinin Onkoloji Klinikasında direktor müavini olan həkim-onkoloq Nigar İsmayıl qızı Mehdiyeva və Rza İsmayıl oğlu Sadiqin uzun illər Nazirlər Kabinetində yüksək vəzifələrdə çalışan İsmayıl Rza oğlu Sadiqovun övladları olduğu bildirilir.

İsmayıl Rza oğlu Sadiqov

1993-cü ilin iyul ayında Baş nazir Pənah Hüseynovun imzaladığı qərarla Nazirlər Kabineti elm, səhiyyə və humanitar məsələlər şöbəsinin müdiri vəzifəsindən azad edilərək Nazirlər Kabineti İşlər İdarəsi elm, mədəniyyət və xalq təhsili şöbəsinin müdiri təyin edilib. Ramiz Mehdiyevin qudası (gəlinin atası) olduğu bildirilən İsmayıl Sadiqov yaş senzinə görə 2018-ci ildə Nazirlər Kabinetinin Humanitar məsələlər şöbəsinin müdiri vəzifəsindən azad olunub.

Onu da bildirik ki, "Bank BTB" ASC-nin əsas səhmdarı olan Nigar Mehdiyevanın həyat yoldaşı fəvqəladə hallar nazirinin müavini general-mayor Teymur Mehdiyevdir. Ramiz Mehdiyevin nazir müavini olan yeganə oğlu da ölkənin aparıcı neşriyyatlarından biri olan "Şərq-Qərb" ASC-nin əsas səhmdarı (96,5%) hesab olunur.

Lənkəranda yolların təmirinə ehtiyac vardır

İndi Lənkəran camaatını ən çox narahat edən dağılmış, yararsız halla düşən yollardır. Burada elə kənd var ki, 30 ilə yaxındır yolları təmir üzünü görmür. Dəlmə-deşik, palçıqı dize çıxarlarda isə insanlar üçün gediş-gəliş dünyanın ən zülmü işidir. Odur ki, Lənkəranın əksər kəndlərinə işləyən marşrut avtobusların xidməti günün tələblərinə cavab vermir.

Lənkəranın kəndləri bir yana, şəhərin mərkəzində elə küçələr vardır ki, payız-qış aylarında palçıq əlindən oraya girmək belə mümkün deyildir. Balaca yaxış yağanda su hər tərəfi basır. Zərifə Əliyeva küçəsini buna misal göstərmək olar. Aylardır asfaltı dağılmış, palçıqı dize çıxan bu mərkəzi yol insanların gediş-gəlişi üçün problem yaratsa da, vəziyyətdən məlumatı ola aidiyyəti qurumlar isə bundan ötrü narahat olmurlar. Beləcə küçənin təmiri yubadılır, palçıq, toz-torpaq evlərin içinə dolur.

Şəhid Mail Əzizov adını daşıyan küçə də pis gündədir. Yol boyunca çalaların yaranması bir yana, heç burada kanalizasiya sistemi də yoxdur. İl boyu çirkab sular küçəyə axır, üfunət yaradır. Sakinlərin dediyi kimi, həm də şəhid adına yalnız xələl gətirən yola nə ayaq, nə ayaqqabı, nə avtomobil dözdür. Şəhərin İ.Səmədzadə küçəsində isə yol çoxdan çöküb. Yolda avtomobillərin hərəkəti, gediş-gəliş çətin olsa da, onun təmiri ilə hələ ki, maraqlanan yoxdur. Şəhərdəki İsmayıl xan Talışinski küçəsi də bərbaddır. İnternet və işıq xətləri çəkilən zaman dirəklərdən ötrü qazılan çuxurlar olduğu kimi qalır. Yağış yağanda bura keçilməz vəziyyətə düşür, avtomobillər batıb yolda qalır. Son vaxtlar Məmməd Əmin Rəsulzadə küçəsində əmələ gələn çuxurlar gediş-gəlişdə problem yaradır.

Qurumba Lənkəranın böyük kəndidir. Əhalisi 1000 nəfəri keçibdir. Kəndin yolları çoxdan dağılıb, sonuncu dəfə 1990-cı illərdə təmir üzü görüb. Söhbət əsasında qurumbalırlar bildirdilər ki, artıq vəziyyət bizi bezikdirib. Qışda palçıqdan, yayda toz-torpaqdan göz açma bilmirik. Sözlün qıssası, ilboyu yollar bizə əziyyət verir. Dəfələrlə şəhər rəhbərliyinə müraciət etsək də, dərdimizə çarə tapılmır. Beləcə ölkə rəhbərinə etibar edib vəzifə tapşırıldığı məmurların yalan vədləri illərdi kənd sakinləri yolsuz qoyur.

Xanbulan təbiətin saflığına görə rayonun ən səfalı guşəsi sayılır. Amma yolları bərbaddır.

Velədi kənd sakinlərinin də yol sıradan bəxti getmirmir.

Türkekəran kəndinin yolları başdan-başla cala-çuxurdur. Türkekəranlılar deyirlər ki, xeyli müddətdir yollarımızı təmir edilmir. Əvvəl heç olmasa qum-çınqıl töküblə hamarlanardı. İndi isə qalmış palçıq içində. Bir də kənd ara küçələrə heç vaxt asfalt döşənməyib. Odur ki, yayda evlərin içində belə tozun əlindən oturmaq olmur...

Zəfər ORUCOĞLU,
Azərbaycan Jurnalistlər Birliyinin üzvü

Azərbaycan Respublikasının
Medianın İnkişafı Agentliyi

İctimai və dövlət maraqlarının müdafiəsi

terror əməliyyatları üçün bütün hazırlıqlar görülsə də geosiyasi vəziyyət hələlik buna uyğun deyil. Xüsusilə də Türkiyədə seçkilər öncəsi belə bir addımın atılması əlavə risklər yaradır. Azərbaycan tərəfi Türkiyədəki seçkilər bitənədək və əlverişli geosiyasi vəziyyət yarananadək erməni icmasına yenidən bənzər təklif irəli sürə bilər".

"İranın Azərbaycana qarşı artan təxribatları, Rusiyanın Qarabağ separatçılarını silahlandırması, bəzi Qərb mərkəzlərinin,

"Qarabağ erməni separatçılarının dialoq təklifinə"

Bugünlərdə, daha dəqiq desək, martın 25-də ordumuz tərəfindən Laçın dəhlizinə alternativ olaraq, ermənilərin qanunsuz istifadə etdikləri Xankəndi-Xələfəli-Turşsu yolu nəzarətə götürülüb. Bu barədə Müdafiə Nazirliyinin yaydığı məlumatda deyilir ki, Azərbaycan Ordusunun bölmələri Laçın yolunun şimalında torpaq yollarından qeyri-qanuni fəaliyyətlər üçün istifadənin, eləcə də Ermənistan tərəfindən Azərbaycanın ərazilərinə silah-sursat daşımaqla vəziyyətin daha da gərginləşməsinin və potensial təxribatların törədilməsinin qarşısını almaq məqsədilə müvafiq nəzarət tədbirləri həyata keçirib.

O da bildirilib ki, son günlər Ermənistandan Rusiya sülhməramlı kontingentinin müvəqqəti yerləşdiyi Azərbaycan ərazisindəki Ermənistan silahlı qüvvələri üçün canlı qüvvə, silah-sursat, mina, eləcə də digər hərbi təyinatlı vasitələrin daşınması intensivləşib. Həmçinin, son bir neçə gündə Xankəndi-Xələfəli-Turşsu və bu marşrutdan şimalda keçən Xankəndi-Kosalar-Mirzələr-Turşsu yollarında ermənilər tərəfindən qeyri-qanuni yol tikinti işlərinin aparılması müvafiq müşahidə vasitələri ilə qeydə alınıb. Beləliklə, Ermənistan tərəfinin son təxribatları göstərir ki, Azərbaycanın suveren ərazilərində qeyri-qanuni fəaliyyətin qarşısının alınması məqsədilə, Laçın yolunun son nöqtəsində Azərbaycanla Ermənistan arasında sərhəd-keçid və nəzarət məntəqəsinin yaradılması zəruridir.

Bu arada, onu da nəzərinizə çatdırmaq ki, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyası martın 1-də Xocalı şəhərində keçirilmiş görüşün və martın 13-də təqdim edilmiş dövlət davamı olaraq Qarabağın erməni ictimaiyyətinin nümayəndələrini reintegrasiya, həmçinin Qarabağda infrastruktur layihələrinin icrası

Turan Rzayev:
"Rəsmi Bakı bu kimi təkliflərlə həm də vaxt qazanmağa çalışır, çünki antiterror əməliyyatları üçün bütün hazırlıqlar görülsə də geosiyasi vəziyyət hələlik buna uyğun deyil"

məsələlərinin müzakirəsi məqsədilə aprel ayının birinci həftəsi Bakı şəhərində görüşün keçirilməsini bir daha təklif edir.

"Azərbaycan tərəfi Türkiyədəki seçkilər bitənədək və əlverişli geosiyasi vəziyyət yarananadək erməni icmasına yenidən bənzər təklif irəli sürə bilər"

Beləliklə, mövzu ilə bağlı mövqeyini "Hurriyyet"lə bölüşən "Global Media və Siyasət Araşdırmaları" İctimai Birliyinin eksperti Turan Rzayev hesab edir ki, rəsmi Bakı Qarabağın erməni ictimaiyyətinin nümayəndələrinə görüş təklif etməklə, bir daha reintegrasiya prosesində maraqlı olduğunu, erməni icması

Elxan Şahinoğlu:
"Laçın yolunun qurtaracağına sərhəd-keçid məntəqəsi yaradılmalı, Rusiyaya məxsus nəqliyyat vasitələri də yoxlanmalıdır"

ilə mövcud problemlərin həlli üçün danışıqlara hazır olduğunu nümayiş etdirib: "Azərbaycan tərəfi görüşün Bakıda keçirilməsində ısrarlıdır. Prinsip etibarilə martın 1-də Xocalı şəhərində keçirilmiş görüş ilə Bakı ilk konstruktiv addımı atdı. Bu addım cavab kimi erməni icması da Bakıdakı görüşü qəbul etməlidir. Prinsip etibarilə Bakı illərdir erməni tərəfinin "rəsmi Bakı bizimlə birbaşa dialoq aparsın" istəyini gerçəkləşdirir. Yəni, məntiqə Bakının dialoq təklifinə razı olmalıdırlar. Bununla belə mümkündür ki, separatçılar martın 13-də təqdim edilmiş dövlət kimi Prezident Administrasiyasının bu dəfəki dövlətini də qəbul etməyəcək".

Siyasi ekspertin fikrincə, Xankəndidəki separatçı rejim bundan öncə olduğu kimi Bakının bu təklifinə də görüşün yalnız Rusiya sülhməramlılarının

Ərəstun Oruçlu:
"Vaşinqton, Moskva, Brüssel, Ankara və digər mərkəzlərdən gələn bəyanatlar, atılan addımlar Qərblə Rusiyanın öz geosiyasi mübahisələrini Azərbaycan ərazisində apardıqlarının əyani sübutdur"

vasitəçiliyi ilə keçirilməsi bəhanələrini irəli sürərək özlərini "tərəf" kimi təqdim etməyə çalışırlar: "Separatçı rejimin neqativ cavablarına baxmayaraq, Azərbaycan tərəfinin reintegrasiya, həmçinin Qarabağda infrastruktur layihələrinin icrası məsələlərinin müzakirəsi məqsədilə görüş təkliflərini davam etdirməsi zəruridir. Birincisi, Azərbaycan tərəfi bununla bir daha problemlərin danışıqlar yolu ilə həll edilməsində maraqlı olduğunu, gərginliyi artıran tərəfin separatçılar olduğunu göstərmiş olur. Bu, həm də o baxımdan vacibdir ki, ehtimal antiterror əməliyyatları zamanı Qərbin təzyiqləri qarşısında bunu arqument kimi istifadə etmək olar. İkincisi, rəsmi Bakı bu kimi təkliflər ilə həm də vaxt qazanmağa çalışır. Belə ki, anti-

Məhəmməd Əsədullazadə:
"Rusiyanın Qarabağdakı ermənilərlə bağlı planında Donbas ssenarisi var, ona görə də rəsmi Bakı Kremlin vasitəçiliyindən imtina etməlidir"

əsasən də Fransanın dəstəyi Paşinyanı "cəsərləndirir"

Ukrayna bataqlığı içərisində olan Rusiyanın Azərbaycanla açıq qarşıdurmaya getməyəcəyini iddia edən "Atlas" Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri, politoloq Elxan Şahinoğlu isə bu qənaətdədir ki, Qarabağda zəruri və gərəkli bildiyimiz tədbirləri davam etdirməliyik. Laçın və ona paralel olan bütün yolların Azərbaycan ərazisində olduğunu vurğulayan politoloq bildirib ki, həmin yolları nəzarətə götürmək suveren hüququmuzdur: "İkinci Qarabağ müharibəsindən sonra öz ərazimizdə bir neçə əməliyyat həyata keçirib irəliləmişik. Həmin əməliyyatlarda qarşımızı kəsə bilmədilsə, bu dəfə də bəyanatla kifayətlənəcəklər. Nə Azərbaycan Rusiya

ilə, nə də Rusiya Azərbaycanla Qarabağda toqquşmaq istəyir. Bu hər iki dövlətin maraqlarına cavab vermir. Ancaq Kremlə onu da anlatmaq lazımdır ki, Azərbaycan ordusu Qarabağda zəruri addımlarını davam etdirəcək və bu, 2020-ci il 10 noyabr bəyanatına zidd deyil. Həmçinin, Laçın yolunda sərhəd-keçid məntəqəsi yaradılacaq. Odur ki, Rusiya hərbi kontingenti 2 ildən sonra bölgəni tərk etməyə hazırlaşmalıdır”.

Elxan Şahinoğlunun sözlərinə görə, Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan İkinci Qarabağ müharibəsindən sonra məğlubiyyət-

baycanlı fəallar Laçın yolunda etiraza başladıqdan sonra Ermənistan bu yoldan separatçılara böyük həcmdə silah və sursat göndərməyə risk etmirdi. Doğrudur, Rusiyanın nəqliyyat vasitələrində yüklər göndərilə bilərdi, ancaq bunun risklərini hesablayırdılar. Buna görə də Ermənistan Müdafiə Nazirliyi Rusiya hərbi kontingenti ilə birgə Qarabağ separatçılarının hərbi yükləri Laçına alternativ torpaq yolundan göndərməyə başladı. Hazırda bu yol Azərbaycan hərbiçilərinin nəzarətinə keçdiyinə görə, Ermənistan və Rusiya hərbi yükləri yoxlanılmayan

Cənubi Qafqaz Təhlükəsizlik və Sülh İnstitutunun sədri, Milli Cəbhə Partiyasının sədr müavini, politoloq Məhəmməd Əsədullazadə isə hesab edir ki, Ermənistanla sülh Azərbaycanın Laçın dəhlizində post qurmasından sonra mümkün görünür: "Artıq Ermənistandan Qarabağa hərbi yüklərin daşınması dayanıb. Azərbaycan ordusunun Xankəndi-Xəlfəli-Turşsu yoluna nəzarəti bərpa etməsi Rusiyanı da çıxılmaz vəziyyətə salıb. Rusiya Qarabağda separatizmin davam etməsində maraqlı olduğu üçün siyasi-hərbi qarşıdurmanın davam etməsini planlaşdırır. Azərbaycanla Rusiya arasında təmaslar da bu xüsusta dayanıb. Çünki Rusiyanın Qarabağdakı ermənilərlə bağlı planında Donbas ssenarisi var. Ona görə də rəsmi Bakı Kremlin vasitəçiliyindən imtina etməlidir. Rusiya hərbi kontingenti Qarabağda qalmaqla erməni icmasının reinteqrasiyasına mane olacaq”.

Milli Cəbhə Partiyasının sədr müavininin sözlərinə görə, Azərbaycan Laçın dəhlizində nəzarət buraxılış məntəqəsi qurmaqla erməni separatçılarının və Rusiyanın buradakı fəaliyyətini neytrallaşdıracaq: "Onu da qeyd edirəm ki, Ermənistanla Azərbaycan arasında hərbi eskalasiyanın baş verməsi mümkünlüyünə gəldikdə, bu, ABŞ dövlət katibi Entoni Blinkenin və Avropa İttifaqının prezidenti Şarl Mişelin hər iki ölkənin liderləri ilə telefon danışıklarından sonra müəyyən qədər gündəmdən çıxıb. Lakin danılmaz faktıdır ki, Ermənistan tərəfi danışıklarda müəyyən üstünlüklər əldə etmək və Azərbaycanla qarşı siyasi təzyiqləri artırmaq üçün təxribatlara getməkdə maraqlıdır. Ancaq o da görünür ki, ABŞ və Avropa İttifaqının siyasi təzyiqləri fonunda Nikol Paşinyan sülhdən danışır. Azərbaycanla Ermənistan arasında sülh müqaviləsinin bağlanması isə ilk növbədə Azərbaycanın Laçın dəhlizində post qurmasından və silahlı erməni birləşmələri ləğv edildikdən sonra mümkün olacaq. Hazırkı situasiyada isə Ermənistan çalışır ki, Qarabağla bağlı təklifləri qəbul etsin. Bunun qarşısını almaq üçün Azərbaycan hazırkı siyasətini davam etdirməlidir”.

Vazeh BƏHRAMOĞLU

erməniləri Bakının razı olmalıdırlar”

lə faktiki barışmışdı, Qarabağdan imtina etməyə hazır idi, ancaq son aylarda İranın Azərbaycana qarşı artan təxribatları, Rusiyanın Qarabağ separatçılarının silahlandırması, həmçinin bəzi Qərb mərkəzlərindən, o cümlədən Fransadan aldığı dəstək sayəsində "cəsarətləndi" və onun Qarabağsız sülh sazişinə marağı azaldı: "Azərbaycan ordusunun bölgənin yollarını və yüksəkliklərini nəzarətə götürməsi əməliyyatlarının sayının çoxalması Qarabağ separatçılarının fəaliyyət imkanlarını daraltmağa yönəlib. Bu, Paşinyanı əvvəlki mövqeyinə qaytarmalıdır. Bu arada, İrandan yeni təxribatlara hazır olmalıyıq. Azərbaycan ordusunun Qarabağda mövqələrinin möhkəmlənməsi nə Rusiyanın, nə də İranın maraqlarına cavab verir. Rusiya Azərbaycanı sözdə də olsa tərəfdaş adlandırdığına görə, "qırmızı çizgiləri" tam aşmamağa çalışır. İranın isə Azərbaycanla münasibətlərdə belə dərdi yoxdur, bütün "qırmızı çizgiləri" aşıb. Odur ki, Rusiya Azərbaycana qarşı İranın əliylə hərəkət edir”.

“Qarabağ ermənilərinin birbaşa dialoqu davam etdirməkdən başqa çarələri qalmayacaq və əvvəl-axır Bakıya gəlmək məcburiyyətində qalacaqlar”

“Atlas” Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri qeyd edib ki, Azərbaycan hərbiçilərinin martın 25-də Şuşaya daxil olmadan torpaq yolunu nəzarətə götürməsi Laçın yolunun qurtacağında sərhəd-keçid məntəqəsinin yaradılması zərurətini artırır: "Azər-

nəqliyyat vasitələrində yenidən etirazın keçirildiyi yoldan keçirməyə çalışacaqlar. Çünki başqa yolları qalmayıb. Bunun qarşısını almağın yeganə alternativi Laçın yolunun qurtaracağında sərhəd-keçid məntəqəsinin yaradılmasıdır ki, bütün, o cümlədən Rusiyaya məxsus nəqliyyat vasitələri də yoxlanmalıdır”.

Azərbaycan Prezident Administrasiyası tərəfindən Qarabağın erməni ictimaiyyətinin nümayəndələrinin yenidən Bakıya dəvət edilməsinə də toxunan politoloq iddia edir ki, Qarabağ ermənilərinin birbaşa dialoqu davam etdirməkdən başqa çarələri qalmayacaq və əvvəl-axır Bakıya gəlmək məcburiyyətində qalacaqlar: "Əvvəlki təklif martın 13-də onlara təqdim edilmişdi, gəlmədilər. Ermənilərlə sonuncu görüş martın 1-də Xocalı şəhərində keçirilib. Ermənilərin Bakıya gəlmək istəməmələrinin bir neçə səbəbi var. Birincisi, separatçılar hesab edirlər ki, Bakıda reinteqrasiya məsələlərinin müzakirəsi Azərbaycanın Qarabağ üzərindəki suverenliyinin bərpası və ermənilərini bunu qəbulu anlamı daşıyır. Bu görüntünün formalaşmasını istəmirlər. İkincisi, separatçılar təkbaşına qərar vermirlər, təlimatlar Moskvadan gəlir. Rusiyanın paytaxtında qərar verənlər isə separatçıların Bakıya gəlmələrinin əleyhinədirlər. Bu müddətdə bölgədə vəziyyət daha da gərginləşib. Erməni separatçılarının Ermənistanın bölgəyə silah daşımalarının qarşılığında Azərbaycan hərbiçiləri Laçına alternativ yolda nəzarət postu yaradıblar. Bu, hələ son deyil, növbədə Laçın yolunun qurtaracağında sərhəd-keçid məntəqəsinin yaradılma-

sıdır. Qarabağ erməniləri durumlarından şikayətdirlər. Ermənistan hökumətinin şikayət etmədiyi yer qalmayıb, Azərbaycan əleyhinə bir neçə sənədin və açıqlamanın qəbuluna nail olublar. Ancaq bunların Azərbaycanın siyasətinə və qərarlarına təsiri yoxdur. Bundan məyus olan ermənilər tədricən anlamağa başlayıblar ki, onlar Azərbaycanla anlaşmayınca

Azərbaycan Prezident Administrasiyası tərəfindən Qarabağın erməni ictimaiyyətinin nümayəndələrinin yenidən Bakıya dəvət edilməsinə də toxunan politoloq iddia edir ki, Qarabağ ermənilərinin birbaşa dialoqu davam etdirməkdən başqa çarələri qalmayacaq və əvvəl-axır Bakıya gəlmək məcburiyyətində qalacaqlar: "Əvvəlki təklif martın 13-də onlara təqdim edilmişdi, gəlmədilər...

kimse onları xilas etməyəcək. Birbaşa dialoqu davam etdirməkdən başqa çarələri qalmayacaq, əvvəl-axır Qarabağ erməniləri Bakıya gəlmək məcburiyyətində qalacaqlar”.

“Paris, Tehran və digərləri prosesdə iştirak can atmaqla vəziyyəti bir qədər də dolaşığa salırlar, odur ki, belə şəraitdə atılmalı olan bütün addımlar zərgər dəqiqliyi ilə hesablanmalıdır”

Mövzu ilə bağlı fikirlərini bölüşən siyasi şərhçi Ərəstun Oruculu isə qeyd edib ki, Avropa Birliyinin Ermənistan ərazisində iki ölkə arasında sərhəd boyu müşahidəçilər yerləşdirməsi geosiyasi aktivlik mərkəzinin Azərbaycan ərazisinə keçməsinə səbəb olub:

Tehran və digərləri bu prosesdə iştirakə can atmaqla vəziyyəti bir qədər də dolaşığa salırlar”. Siyasi şərhçi əlavə edib ki, belə şəraitdə atılmalı olan bütün addımlar zərgər dəqiqliyi ilə hesablanmalıdır: "Maraqlı olan isə bu, "heftəbecər" içində kimlərin Azərbaycana tərəfdaş ola biləcəyidir. Türkiyədən başqa əlbəttə. Hələlik görünən budur ki, Ermənistanı ya qorumaq məqsədilə, ya da başqa bir səbəbdən oyundan kənar vəziyyətə qoyublar”.

“Azərbaycan Laçın dəhlizində nəzarət buraxılış məntəqəsi qurmaqla erməni separatçılarının və Rusiyanın buradakı fəaliyyətini neytrallaşdıracaq”

Mingəçevir şəhəri, Yaşar Muradov küçəsində yaşayan Qəribov Slavik Rəşid oğlu tərəfindən Hurriyyet.az saytının redaksiyasına şikayət məktubu daxil olub. Şikayətçi ona məxsus mənzildə başqa şəxslərə yaşamaq hüququnun verilməsindən narazıdır:

“Mən, Qəribov Slavik Rəşid oğlu, yazaraq sizə bildirirəm ki, bacım Qəribova Aygün və gəlinim birləşib evimdən oğurluq ediblər. 31 min manat pul və qızılarımız oğurlanmışdı. Polisin apardığı axtarış nəticəsində cinayətkarlar müəyyən edildi və onlar həbs olundular.

Lakin onlar müəyyən fərdi daqçılıqla cəzalarını aşağı saldırıb, iki ildən sonra azadlığa çıxdılar. Ondan sonra mənim şəxsi mülkəmdə yaşamaq üçün pay istəməyə başladılar. Bacımın özü vərəm xəstəsidir. Bacım da, gəlinim də həbsdə yatmış qadınlardır. Belə insanları mən necə evimə buraxım?

Bacısı və gəlini evindən 30 min manat oğurladı, məhkəmə isə...

Mingəçevir sakini Slavik Qəribov hakim Usaməddin Osmanovun qanunsuz qərar çıxardığını iddia edir

Evin bütün sənədləri mənim adımdır. Gəlinimin əridən başqa şəxsə yazışmalarını dəfələrlə məhkəmələrə təqdim etmişəm. Hələ şəkilləri demirəm. Amma bütün bunlara rəğmən, hakim ədalətli qərar vermir.

Mingəçevir şəhər məhkəməsində sabiq hakim Osmanov Usaməddin Hidayət oğlu tərəfindən çıxarılan 29.10.2019-cu il tarixli 2(051)-2229/2019 sayılı qətnamənin qanunsuz olduğunu bilə-bilə icraya yönəldilməsi haqqında verdiyi 31.08.2020-ci il tarixli qərarı verən hakim Nemət Paşayev Şirkət oğluna qarşı olan şikayətimi sizin də diqqətinizə çatdırıram.

Məlumat verərək bildirirəm ki, Mingəçevir şəhər İcra və Probasiya şöbəsinin icra məmuru Şərifova Ruqiyyə Yusif qızı tərəfindən 07.02.2022-ci il tarixli (icraata başlamaq haqqında) qərar çıxarılmışdır. Həmin qərarın surətini 22.02.2023-cü il tarixdə yazılı olaraq tələb etdikdən sonra (poçt vasitəsilə) icra məmuru Ruqiyyə Şərifova tərəfindən 07.02.2023-cü il tarixli (icraata başlamaq haqqında) qərar 01.03.2023-cü il tarixlə verildi.

İcra məmuru Ruqiyyə Şərifovanın 33487/2023-3-16-004 nömrəli, 07.02.2023-cü il tarixli qərarla icraata başlamağına dair bildirişinə cavab olaraq, 22.02.2023-cü il tarixdə yazılı şəkildə etiraz məktubu poçtla rəsmi qaydada göndərilmişdir.

Məktubda göstərilən tələblərimə mahiyyət üzrə cavab verilməsini tələb etmişəm.

Mingəçevir şəhər İcra və Probasiya şöbəsinin rəisi Eynur Babayev və icra məmuru Ruqiyyə Şərifova 22.02.2023-cü il tarixli ərizəmdə göstərdi-

yim tələblərimə mahiyyət üzrə münasibət bildiren cavabın verilməsindən imtina etdilər.

Mingəçevir Şəhər Məhkəməsinin qeyri-qanuni çıxarılmış 29.10.2019-cu il tarixli, 2(051)-2229/2019 sayılı qətnaməsinin qanunsuz olduğunu əsaslandıran faktlar (Azərbaycan dövlətinin adından çıxarılmış) aşağıdakılardır:

1. Goranboy Rayon Məhkəməsinin 2-20/1999 sayılı, 20.01.1999-cu il tarixli qətnaməsi. Ali məhkəmədə qanuni qüvvəsini almışdır;

2. Goranboy Rayon Məhkəməsinin 2-232/2005 sayılı, 25.07.2005-ci il tarixli qətnaməsi;

3. Bakı Apellyasiya Məhkəməsinin MİÜMK-nin 1mK-757/2006 sayılı, 16.02.2006-cı il tarixli qətnaməsi;

4. Azərbaycan Respublikası adından Ali Məhkəmənin MİÜM-nin 6K-1747/2006 sayılı, 05.09.2006-cı il tarixli qərarı;

5. Mingəçevir Şəhər Məhkəməsinin 2-70/2008 sayılı, 18.01.2008-ci il tarixli qərarı.

Yuxarıda göstərilən və Azərbaycan dövlətinin adından çıxarılan, yeni Mingəçevir şəhər, Yaşar Muradov küçəsi, 39 sayılı evin 27 sayılı mənzilin mənim - mülkiyyət sahibi Qəribov Slavik Rəşid oğlunun xeyrinə çıxarılmış qətnamələr, qərardad qanuni qüvvəyə minmişdir.

Mingəçevir Şəhər Məhkəməsinin sabiq hakimi Osmanov Usaməddin Hidayət oğlu Azərbaycan Respublikasının MPM-in 263.0.2-ci maddəsinin tələblərini pozmaqla qeyri-qanuni şəkildə 29.10.2019-cu il tarixli, 2(057)-2229/2019 sayılı qətnaməyə zidd qərar çıxar-

mışdır.

Həmin qanun pozuntuları ilə çıxarılmış 2(051)-2229/2019 sayılı, 29.10.2019-cu il tarixli əsassız qətnaməni qəbul edən sabiq hakim Osmanov Usaməddin Hidayət oğlunun əməllərini ört-basdır etmək üçün həmin qanunsuz qətnamənin icraya yönəldilməsi haqqında 31.08.2020-ci il tarixdə qərar vermişdir.

2019-cı ildən hazırkı 2023-cü ilədək - 5 il ərzində Azərbaycan Respublikası MPM-in 263.02-ci maddəsinin tələblərinin pozulması ilə çıxarılmış qeyri-qanuni olan 29.10.2019-cu il tarixli iş üzrə 2 (051)-2229/2019 sayılı qətnamənin icra sənədində göstərilən mənzilə köçürülmə tələbinin icra edilməsinin qanunsuz olduğunu sübut edən sənədləri sizə təqdim etmişəm”.

Qeyd edək ki, Slavik Qəribov Mingəçevir Şəhər Məhkəməsinin hakimi Nemət Paşayev tərəfindən çıxarılan 8(051)-17/2022 nömrəli, 24.02.2022-ci il tarixli qərardadın təcili olaraq icraya yönəldilməsi üçün icra vəzəfəsini icra və Probasiya şöbəsinə göndərilməsini tələb edir:

“Azərbaycan Respublikasının PM-in 263.0.2-ci maddəsinin tələblərini pozmaqla çıxarılmış (051)-2229/2019 nömrəli, 29.10.2019-cu il tarixli qətnamənin icra sənədində “mənzilə köçürülmə tələbinin “qanunsuz olduğunu əsaslandıran və sübuta yetirən şikayətlərimə cavabın verilməsini hakim Nemət Paşayevdən tələb edirəm.

Eyni zamanda, qanunsuz çıxarılmış 2(051)-2229/2019 sayılı, 29.10.2019-cu il tarixli qətnamənin qeyri-qanuni şəkildə 31.08.2020-ci il tarixlə verdiyi icra vəzəfəsinə əsasən “mənzilə köçürülmə tələbi”nin icra edilməsində zor tətbiq edilməsinə görə, mənzilin giriş qapısının sındırılması və mənzilin bütövlükdə səlahiyyətli mülkiyyət sahibi mən Qəribov Slavik Rəşid oğluna qarşı icra və Probasiya şöbəsinin rəisi Eynur Babayev və onun qanunsuz tapşırıqlarını yerinə yetirən inzibati orqanın əməkdaşlarının cinayət məsuliyyətinə cəlb olunmaqla cəzalandırılmasını tələb edirəm”.

Jalə FAMILQIZI

Redaksiyadan: Yazıda adları qeyd olunan şəxslərin mövqeyini dərc etməyə hazırıq.

Saatlı sakinləri yenə su qıtlığına etiraz ediblər

Martin 27-də Saatlı rayonunun Çolpu kənd sakinləri etiraz aksiyası keçirərək, suvarma suyunun olmamasından şikayət ediblər. Onlar rayondakı “Dördyolu” kəsərək, illərdir davam edən su qıtlığı problemini həll etməyi tələb ediblər.

Rayon sakinləri martın 13-də də etiraz aksiyası keçirmişdilər, amma bu aksiya polis tərəfindən dağıdılmışdı. Yerli hakimiyyət problemin həll ediləcəyinə dair vədini yerinə yetirməyib.

Aksiya iştirakçıları bildiriblər ki, əkinləri sulamaq üçün su almaq məcburiyyətindədirlər. “Qonşu kəndlərə su gəlir, bizim suyumuzu isə məmurlara verirlər”, deyərək etirazçılarından biri bildirib. Onlar dövlət orqanlarının onların problemləri ilə maraqlanmamasından gileyləniblər. Aksiya polis müdaxiləsi olmadan keçib.

Biləsuvarda su üstündə ata və oğlu döyülüb

Biləsuvar rayonunda iki nəfərin xəsarət alması ilə nəticələnən dava olub. “Report”un Muğan bürosunun məlumatına görə, hadisə rayonun Çərçili adlanan ərazisində qeydə alınıb.

Belə ki, rayonun Güneşli kənd sakinləri 1960-cı il təvəllüdü Fikrət Gözelov və oğlu 1987-ci il təvəllüdü Hikmət Gözelov tanışlıqları şəxslər tərəfindən döyüldülər. Onlar rayon xəstəxanasına aparılıb.

İlkin məlumatlara görə, mübahisə su üstündə düşüb. DİN-in Mətbuat xidmətinin Lənkəran regional qrupundan bildirilib ki, Biləsuvar rayon Güneşli kənd sakinləri Fikrət Gözelov və oğlu Hikmət polise müraciət edərək aralarında yaranmış mübahisə zamanı həmkəndliləri Z.Mirzəyev və V.Mirzəyev tərəfindən döyüldüklerini bildiriblər. Faktla bağlı müvafiq ekspertizalar təyin edilib.

Araşdırmanın nəticəsindən asılı olaraq məsələyə hüquqi qiymət verilecək.

Azərbaycan Respublikasının tarixinin qədimliyi bu günlərimizə gəlib çıxan bir çox dəlillərlə sübut olunur. O tarixin gerçək üzünə kölgə salıb, gerçəyi dəyişdirməyə çalışan düşmənlərimiz çox olub. Tariximizə göz dikən düşmənlər torpaqlarımıza da göz dikib, özününküləşdirməyə çalışıblar. Azərbaycan əzəldən tamahkar qonşuların tamahının qurbanı olub. Heç bir tarixi keçmişi olmayan, hər qonşudan bir az torpaq mənimsəyib “Böyük Ermənistan” yaratmaq niyyətində olan bədnam qonşularımız azərbaycanlıların mərhəmətindən, sədaqətindən istifadə edərək dost kimi görünüb, öz məqsədlərinə çatmaq üçün gündə bir sima dəyişiblər. Dəfələrlə Azərbaycan torpaqlarına qarşı işğalçı siyasətlər yürüdüblər.

XX əsrdə azərbaycanlılar 4 dəfə - 1905-1907-ci, 1918-1920-ci, 1948-1953-cü və 1988-1993-cü illərdə erməni millətçiləri tərəfindən törədilən soyqırım və etnik təmizləmələrə məruz qalaraq, ən böyük dəhşəti və vəhşəti yaşamışdılar.

1905-ci ildə Rusiya hakimiyyəti daxili iğtişaşlarla sarsılan zaman, həmin etirazlar ermənilərin «Böyük Ermənistan» xülyasını artırmışdı. Onlar Cənubi Qafqazın müxtəlif yerlərində, xüsusən Bakıda misli görünməyən kütləvi qırğınlar törətmişdilər. «Hnçak», «Daşnaksutyun» partiyaları törədilən qırğınlara rəhbərlik etmişdilər.

Ermənilər 1905-ci il fevralın 6-da Bakı şəhəri Sabuncu rayonunda günahsız dinc sakin Ağarza Babayevi qətlə yetirirlər. Günahsız vətəndaşımızın öldürülməsi xalqın səbrini çarmıxa çəkir və etiraz səsləri yüksəlir. Azərbaycanlıların ayağa qalxdığını gören ermənilər əməllərinə don geyindirərək Ağarza Babayevin ölümünün təsadüf nəticəsində baş verdiyini desələr də gerçək üzə çıxır.

Hiyləgər ermənilər Bakının neftinə göz dikmişdilər. Onlar Bakının neftindən gəlir əldə edib Cənubi Qafqazda «Böyük Ermənistan» yaratmaq eşqinə düşmüşdülər. Onlar Bakıda dinc əhalini hədəf alır, yaşayış və iş yerlərini talan edirdilər. Bəzi mənbələrə görə 1905-ci il fevralın 6-dan 9-na qədər davam edən iğtişaşlar zamanı 232 nəfər qətlə yetirilir. Bakının general - qubernatoru knyaz M. Nakaşidze həmin dövrlərdə iğtişaşların ermənilər tərəfindən törədildiyini aşkar şəkildə bəyan edir. Elə buna görə də knyaz M. Nakaşidze ermənilərin silahlı hücumuna məruz qalaraq öldürülür.

1905-ci il avqustun 20-də ermənilər Bakıda növbəti dəfə qırğınlar törədirlər. Erməni kilsəsindən ucalan zəng səsi eşidilən anda ermənilər azərbaycanlıların üzərinə silahlı hücumla keçirlər.

üçün tədbirlər görülməyə davam edilməmişdir.

1919-cu ilin ilk ayında Qarabağ general-qubernatorluğu yaradılmışdır. Xosrov bəy Sultanov general-qubernator təyin edilmişdir. 1919-cu ildə Azərbaycan ordusu Andranikin hərbi dəstələrini ölkə ərazisindən çıxarmağa müvəffəq olmuşdur. 1919-cu il noyabrın 23-də Tiflisdə Azərbaycanla Ermənistan arasında saziş imzalanmışdır. Hər iki tərəf münafişni dayandırmaq barəsində öhdəliklər götürmələrinə baxmayaraq hər zaman olduğu kimi Ermənistan tərəfi yenə də atdığı imzanı qan ilə pozmuşdur. Çox qısa zaman sonra on minlik erməni qoşunu Azərbaycan torpaqlarına hücum etmiş, Zəngəzurdə, Qarabağda dinc əhaliyə divan tutulmuş, 40 kənd yerlə yeksan edilmişdir. Həmin zaman Sovet Rusiyası Azərbaycanı işğal etmək planı üzərində işləmiş, Azərbaycan

Azərbaycan tarixinə baxış

(Düşmənin işğal siyasəti)

Avqustun 30-na qədər davam edən iğtişaşlar zamanı 500-dən çox insan həlak olur. Neft mədənlərinin yandırılması eyni zamanda ciddi maddiyyət itkisinə də səbəb olur. Həmin il sentyabrın 14-də ermənilər və azərbaycanlılar arasında sülh sazişi imzalanır, lakin bu saziş oktyabr 20-də pozulur. 5 gün davam edən iğtişaşlar zamanı 100-ə yaxın insan həlak olur.

1906-cı ilin payızında azərbaycanlıların təşkilatlanaraq “Difai” partiyasını yaratmaları nəticəsində ermənilər terror aktlarına müvəqqəti olsa da son qoyur və 1918-ci ilin mart ayında şəhərdə asayiş bərpa edilir.

1918-ci ildə Azərbaycan xalqı Çar Rusiyasına qarşı milli azadlıq mübarizəsi apararaq müstəqillik əldə edir. Müsəlman şərqində ilk müstəqil dövlət Azərbaycan olur. Elə həmin il əzəli Azərbaycan torpaqlarında erməniləri dəstəkləyən güclərin köməyi ilə Ermənistan yaradılır. Azərbaycanın mədəniyyət mərkəzi, İrəvan xanlığının paytaxtı olan İrəvan ermənilərə «bəxşış» verilmir və «Ermənistan Demokratik Respublikasının» paytaxtı elan olunur.

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti fəaliyyətinin ilk yarandığı anlardan öz ərazi bütövlüyü, istiqlalı uğrunda mübarizəyə başlayır. Azərbaycan Respublikasının tarixi torpaqlarında yaranan Ermənistan Respublikasının gözü hələ də doymur və işğal siyasətinə davam edir. Ermənistan Azərbaycan xalqına qarşı zaman-zaman soyqırımlar törədir və etnik təmizləmə siyasətini reallaşdırır. Azərbaycanın bir çox yerlərində Ermənistan hökuməti öz çirkin planını gerçəkləşdirir. O planın əsas məqsədi isə Azərbaycanın göz bəbəyi olan Qarabağdan azərbaycanlıları təmizləmək və özününküləşdirmək olur. 1918-ci ilin iyulunda Dağlıq Qarabağın erməni icması öz müstəqilliyini elan edir. Erməni quldur dəstələrinin başçısı Andranik Zəngəzuru işğal etdikdən sonra Şuşa-

nın işğalına can atır. 19 dekabr 1918-ci ildə Azərbaycan parlamentinin üzvü Qarabəy Əliverdiyev Şuşadakı gərgin vəziyyətlə bağlı, Andranikin yerli əhaliyə qarşı etdikləri barəsində lazımı yerlərə xəbər göndərir. Həmin zaman Azərbaycanın Lehvazçay, Əldərə, Nüvədi, Oxçu, Şəbədin, Meydan, Qaragöl, Qıraq Çimən, Şahidli, Burunlu, Əsgərlər, Tey, Vərdəzir və başqa ərazilər yerlə yeksan edilir, əhali qətlə yetirilir və didərgin salınır. Sağ qalanlar canlarını qurtarmaq üçün İran tərəfə keçirlər. Ermənilər təkcə Qarabağda deyil, 1918-ci ilin yazında Gəncədə də Azərbaycan əhalisinə, ərazisinə divan tutur. Erməni silahlı dəstələri şəhərin alatoranında qəflətlən Ərəş qəzasının müsəlmanlar yaşayan Kürd kəndini mühasirəyə alaraq günahsız insanları yuxuda qətl edirlər. Azğın düşmənin beşikdəki körpələrin qanına susayır, qoca-cavan, qız-gəlin demədən 68 nəfəri amansızcasına qətlə yetirir. Qəddarlıqlarını əməllərində göstərən azğın düşmənin insanları süngüdən keçirir, uşaqların üz dərisini soyur, körpələri göyə ataraq atəş açırlar. İnsanlığın ən utançverici əməllərini ermənilər törədirlər, azərbaycanlılar yaşayırlar.

Tarixin yaddaşına Mart Soyqırımı kimi həkk olunan 30 mart - 3 aprel tarixlərində soydaşlarımız əsrin faciəsini yaşamışlar. Həmin vaxt Bakı, Şamaxı, Quba, Xaçmaz, Lənkəran, Hacıqabul, Salıyan, Zəngəzur, Qarabağ, Naxçıvan və digər ərazilərdə Bakı Soveti və Daşnaksütunun erməni silahlı dəstələri azərbaycanlılara qarşı qırğınlar törətmiş, etnik təmizləmə siyasəti aparmışdır. Rəsmi mənbələrin məlumatına görə, həmin qırğınlarda 12 minə yaxın azərbaycanlı qətlə yetirilmiş, 10 mindən çox azərbaycanlı itkin düşmüşdür. Həmin tarix Azərbaycan Respublikasının Ümummilli lideri Heydər Əliyevin 1998-ci ildə imzaladığı sərəncama əsasən Azərbaycanlıların Soyqırımı Günü

kimi qeyd olunur.

1918-ci ilin avqust ayında düşmənin Sərik kəndinə hücumu nəticəsində 11 kişi, 10 qadın, 14 uşaq qətlə yetirilmişdir. Avqustun sonunda Məzrə kəndində 6 kişi qətlə yetirilmiş və bənzər qətləmlər Doşullu, Düdükçü, Aşıq Məlikli, Tatar və Heybətlı kəndlərində də törədilmişdir. Nəticədə neçə-neçə günahsız öldürülmüş, yaralanmış və yurd-yuvaları talanmışdır. Beləliklə, bir zamanlar Türkiyədən, İrandan Azərbaycana köçürülmüş ermənilərin niyyətləri günü-gündən daha açıq şəkildə bəyan olunmuşdur. Onlar Zəngəzuru, Şuşanı və bütöv Qarabağı işğal etmək niyyətində olmuşdular.

1918-ci il 20 dekabrda keçirilən iclasda Ermənistanın işğal siyasəti geniş müzakirə olunmuşdur. Həmin vaxt Cümhuriyyətin baş naziri Fətəli Xan Xoyski erməni silahlılarına rəhbərlik edən Andranikin Zəngəzur və Şuşaya yerləşmək arzusunu gözündə qoyduqlarını və Türk qoşunları ilə bərabər onların geri çəkilmələrinə səbəb olduqlarını Azərbaycanın İstanbuldakı nümayəndə heyətinin sədri Məhəmməd Əmin Rəsulzadəyə məruzə etmişdir. Ancaq düşmənin çirkin planı bəlli olduğu

hər tərəfdən düşmənin işğalına məruz qalmışdır.

1920-ci ilin martında ermənilər Qarabağa növbəti dəfə hücum etmişdir. Həmin vaxt Azərbaycan hökuməti general-mayor Həbib bəy Səlimovun başçılığı ilə 20 minlik qoşun Qarabağa yeridilmiş və qiyam baş vermişdir. Azərbaycan ordusu Əsgəran və Xocalını azad etmişdir. 1920-ci ilin aprel ayında isə bütöv Qarabağ erməni silahlılarından azad olunmuşdur. 1920-ci il aprelin 27-də Səlimov Zəngəzurun da düşməndən azad olunması üçün hücumla keçməyə hazır olduqlarını bildirmişdi. Lakin həmin zaman Cümhuriyyət rəhbərliyi Sovet Rusiyasının Azərbaycana qarşı hərbi yürüşünün qarşısını almaq barəsində düşünmüşdür. O dövərdə Azərbaycan ordusunun böyük hissəsinin Qarabağda olduğu səbəbindən Cümhuriyyət XI Qızıl Ordunun Bakıya yürüşünə əngəl ola bilməmişdir. Ancaq Azərbaycanın Qarabağda suverenliyi bərpa olunmuşdur.

**İllər dəyişir
ermənilərin niyyətləri
dəyişmirdi...**

(Ardı var)

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi

Azərbaycançılıq ideyasının təbliği

Mərhum dövlət başçısı Heydər Əliyevin siyasi idarəçilik təcrübəsi, fəlsəfi dünyaya görüşü və bir insan kimi çox üstün keyfiyyətlərə malik olması haqqında kifayət qədər geniş danışmaq olar. H. Əliyevin bu günə qədər bəlkə də çoxları üçün diqqətdən kənarda qalan bir keyfiyyəti də onun qadınlarla bağlı düşüncələri, eləcə də bu düşüncələrdən qaynaqlanaraq verdiyi qərarlar, sərəncamlar və fərmanlardır.

Hansı ki, Heydər Əliyevin siyasi fəaliyyətini araşdırdıqda, onun zərif cinsin nümayəndələrinə qarşı necə böyük diqqət göstərdiyini, qayğı ilə yanaşdığını gözəndən qaçırmamaq mümkün deyil. Əksinə H. Əliyevin təkə bir kişi, ailə başçısı, siyasət adamı kimi yox, həm də dövlət rəhbəri olaraq qadınlara qarşı daha diqqətçil, daha mehriban və hər zaman cəmiyyətimizdə onların müxtəlif vəzifələrdə önə çıxılmasından yana olduğunu görürük.

Cox güman ki, bütün bunlar da onun həyatında olan qadına sevgisindən qaynaqlanırdı. Kimsəyə sirr deyil ki, Heydər Əliyev xanımı Zərifə Əliyeva ilə bağlı hər zaman çox gözəl xatirələrini bölüşüb, onu necə sevməsi, necə ailə qurması, birgə necə xöşbəxt olmaları haqqda dəfələrlə müsahibələrində bildirib:

“Zərifə xanım çox böyük alim olub. Mən hələ onunla həyat quranda o, artıq elm yolunda idi, elmlə məşğul idi. Onun elmi fəaliyyəti məlumdur. O, çox istedadlı, çox xeyirxah, çox sadə insan idi. Mən bu barədə çox danışa bilərəm, ailəmin yaşaması, bu günlərə çatması, övladlarının tərbiyəsi və həyatında onun əvəzsiz rolu üçün mən bu gün Zərifə xanımın məzarı qarşısında baş əyirəm. On il keçsə də, onu bir dəqiqə belə unutmuram və unutmayacağam. Mənim övladlarım da bu əhval-ruhiyyədədirlər. Onlar bu əhval-ruhiyyə ilə tərbiyələniliblər, formalaşıblar.

Zərifə xanım kimi həyat yoldaşım olduğuna və o, ailəmdə çox yüksək mənəvi mühit yaratdığına görə mən xoşbəxt olmuşam. Həyatımın bütün dövrlərində işlə məşğul olduğuma görə ailə məsələlərinə fikir verməyə vaxtım olmayıb. Bunların hamısı Zərifə xanımın üzərinə düşüb və o da bu vəzifəni şərəflə, sədaqətlə, çox böyük məharətlə yerinə yetirib.

Milli, maddi və mənəvi dəyərlərimizi təbliğ etmək və gənc nəsillərə ötürmək xalqımızın gələcəyi üçün çox böyük əhəmiyyətə malikdir. Zərifə xanım sədaqətli həyat yoldaşı, çox mehriban ana, mənim ailəmi, mənim uşaqlarımı, mənim nə-

Heydər Əliyevin Azərbaycan qadınlarına verdiyi dəyər

Mərhum dövlət başçısı öz komandasında qadınlara nə üçün geniş yer verir, onları yüksək vəzifələrə təyin edirdi?

vələrimi yaşıdan, böyüdən bir fədakar insan kimi qəlbində yaşayır...”

Xatırladaq ki, Heydər Əliyev və Zərifə Əliyeva ömür yollarını 1954-cü ildə birləşdiriblər. Z. Əliyeva yüksək elmi nailiyyətlərinə görə 1980-ci ildə Azərbaycan əməkdar elm xadimi, 1981-ci ildə isə SSRİ Tibb Elmlər Akademiyasının M.İ. Averbax adına mükafatına layiq görülmüş ilk qadındır.

Ümumiyyətlə, H. Əliyev ömür-gün yoldaşı haqqında danışarkən, onun gözlərindəki sevgini sezmək, görmək mümkün deyildi. Təsədüfi deyil ki, indiyədək onların sevgi hekayələri haqqında bir çox məqalələr dərc olunub.

Şübhəsiz, H. Əliyev xanımı Z. Əliyevanın bir elm xadimi kimi uğurlarını hər zaman təqdir edir və dövlətimizin inkişafına böyük töhfə kimi dəyərləndirirdi. Bu baxımdan, mərhum dövlət başçısı digər Azərbaycan xanımlarının da elm sahəsində inkişaf etmələrində, müxtəlif sənətə sahib olmalarında maraqlı idi.

Məsələn, H. Əliyevin 1998-ci ildə baş tutan Azərbaycan Qadınlarının Birinci Qurultayında söylədiyi fikirlər onun qadına necə böyük önəm verdiyinin bariz nümunəsidir:

“Mən bu gün bu salona baxarkən bir fikir söyləmək istəyirəm. Mən Azərbaycanın tarixində son əlli ildə keçirilən, demək olar, bütün mərasimlərin iştirakçısı olmuşam. Ancaq bu gün bu salondakı mən-

zərə Azərbaycanın tarixində ilk dəfə olan mənzərədir. Keçmiş Sovetlər İttifaqı vaxtında Azərbaycan xanımlarının dörd qurultayı keçirilmişdir. O qurultaylar haqqında məlumatlar var, onların hər birinin özünəməxsus əhəmiyyəti var və Azərbaycanda qadın hərəkatının, qadınların inkişafında çox böyük rol oynamışlar. Ancaq onların heç birisi bununla müqayisə oluna bilməz. Şübhəsiz, bugünkü qurultayın əsasını, mənasını, məzmununu təşkil edən odur ki, bu, müstəqil Azərbaycan Respublikasının qadınlarının ilk qurultayıdır.

Hesab edirəm ki, bu qurultay XX əsrdə Azərbaycanın tarixində ən bö-

dur. İndi qadınlar da bugünkü vəziyyətlərinə öyrəşiblər, biz hamımız da öyrəşmişik. Bəzən keçmişini unudaraq elə gəlir ki, həmişə belə olubdur və belə də olmalı idi. Həqiqətən belə olmalı idi, Azərbaycan qadını buna layiqdir.

Amma əslində isə belə olmayıb. Azərbaycan qadını zülmələr, əziyyət çəkib, ana olub, övlad böyüdü, kişisinə xidmət edib, ailəsini, elini-obasını saxlayıbdır, çox hüquqlardan məhrum olubdur. 1918-1919-cu illərdə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti dövründə Azərbaycan qadınına tarixdə ilk dəfə hüquqlar seçmək və seçilmək hüququ verilib. Sonrakı dövrdə, 1920-ci ildən başlayaraq, Azərbaycan qadınının həyatında tarixi nöqtəyi-nəzərdən qısa bir zamanda böyük hadisələr baş veribdir. Qadın çadranı atıb, azad, sərbəst olub, cəmiyyətdə bərabər hüquqlara malik olub, öz istedadını göstərə bilib və cəmiyyətdə özünəməxsus yer tutubdur, öz daxili və zəhəri gözəlliyini dünyaya nümayiş etdiribdir”.

Təbii ki, Heydər Əliyevin bir dövlət adamı olaraq istər SSRİ dövründə, istərdə müstəqil Azərbaycanın rəhbəri olduğu illərdə qadınlarla bağlı çox geniş fəaliyyəti olub. Bu barədə yazımızın əvvəlində də qeyd etmişik. H. Əliyev qadınlarla bağlı siyasətin gücləndirilməsini dövlətin mühüm, prioritet

vam etdi. Ancaq dünyada elə dövrlər var ki, həmin bərabərliyi 1950-60-cı illərdə və yaxud daha gec əldə etmişlər.

Azərbaycan müstəqilliyini bərpa etdikdən, Heydər Əliyev ikinci dəfə hakimiyyətə gəldikdən (1993-cü il) sonra ölkəmizdə qadın problemlərinə daha böyük diqqət yetirilməyə başlandı. Qadınların hüquq bərabərliyi, cəmiyyətdəki aparıcı rolu 1995-ci ildə qəbul olunmuş Konstitusiyamızda da öz əksini tapdı. 1995-ci ildən mərhum dövlət başçısının fərmanı ilə Azərbaycan “Qadınlara münasibətdə ayrı-seçkililiyin bütün formalarının ləğvi” Konvensiyasına qoşuldu. 1998-ci il yanvarın 14-də isə Azərbaycanda “Qadın Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi” yaradıldı.

Heydər Əliyevin siyasi hakimiyyəti illərində respublika hakimiyyətinin 62 faizini qadınlar təşkil edirdi. Bununla yanaşı, o illərdə qadınlarımız elmin, iqtisadiyyatın müxtəlif sahələrində, həmçinin incəsənət, mədəniyyət sahəsində ən böyük uğurlarını qazanmışlar. 1974-cü ildə “Azərbaycan qadını” jurnalının 50 illik yubiley təntənəsində Heydər Əliyev demişdi: “Biz çalışmalıyıq ki, ali məktəblərdə və texnikumlarda daha çox qadın təhsil alsın, elmi fəaliyyətlə məşğul olsun. Xüsusən, kənddə qadınlar və uşaqlar arasında bədən tərbiyəsi

vəzifələrindən biri hesab edirdi. O, hansı dövrdə işləməsindən asılı olmayaraq qadın hərəkatını, qadınlarla bağlı məsələləri daim diqqət mərkəzində saxlayırdı.

Heydər Əliyev 1969-cu ildə - respublikamıza ilk dəfə rəhbər təyin olunanda qadın problemləri, qadınların inkişafı, onların irəli çəkilməsi haqqında dünya miqyasında söhbət gedirdi. Elə həmin dövrdə H. Əliyev qadınlara diqqət və qayğı göstərərək onları bilik və bacarıqlarına görə, istedad və intellektinə görə irəli çəkməyə, yüksək vəzifələrə təyin etməyə başladı. O dövrdə bir çox rayonlara rəhbərlik qadınlarına tapşırılmışdı. Nazir və nazir müavinləri arasında neçə-neçə qadın var idi. Respublikamızın tarixində ilk dəfə olaraq ali məktəblərə qadın rektorlar təyin edildi. İctimai fəaliyyətində fərqlənən qadınlara fəxri adların verilməsinə, qadınların mükafatlandırılmasında, orden-medallarla təltif olunmasında səyini əsirgəməmişdi.

Onu da xatırladaq ki, dünya miqyasında ilk dəfə olaraq qadınlar və onların problemləri haqqında məsələ 1975-ci ildə qaldırıldı və həmin il Qadın ili elan olundu. H. Əliyevin də öz çıxışında vurğuladığı kimi, Azərbaycan qadınlarının bu bərabərliyi hələ 1918-ci ildə ölkəmiz müstəqilliyini ilk dəfə əldə etdiyi dövrdə bərqərar olmuşdu. Bu bərabərlik SSRİ dövründə də da-

və idmanın daha da inkişaf etdirilməsi problemlərinə biz diqqətimizi xeyli artırmalıyıq”.

Yuxarıda qeyd etdiyimiz kimi, H. Əliyev Azərbaycan qadınlarının inkişafında, müxtəlif peşələrdə yiyələnməsində, istər elm sahəsində, istər də dövlət idarəçiliyində önə çəkilməsində hər zaman maraqlı olub: “Cəmiyyətdə qadınların üzərinə daim çox böyük vəzifələr düşür, onların işi həmişə ağırdır. Ancaq onlar bu vəzifələri şərəflə yerinə yetirir və həmişə olduğu kimi indi də cəmiyyətdə aparıcı rol oynayırlar”.

Təsədüfi deyil ki, mərhum prezident öz komandasında qadınlara çox geniş yer verib, bir çox qadınları yüksək vəzifələrə təyin etmişdir. H. Əliyev həmçinin qanunverici orqanda da qadınların daha geniş tərkibdə təmsil olunmasını dəstəkləyən bir lider olmuşdur.

Təbii ki, bu il Heydər Əliyev ili olduğu üçün, mərhum dövlət başçısının qadınlarla bağlı fəaliyyətini göz önünə gətirməyimiz heç də səbəbsiz deyil. Düşünürük ki, Azərbaycanın dövlət strukturlarında, qanunverici orqanda, məhkəmə və hüquq sistemindən savadlı, peşəkar qadınların sayı nə qədər çox olarsa, cəmiyyətimiz bir o qədər inkişaf edər. Odur ki, Heydər Əliyev bu istiqamətdəki fəaliyyətini də davam etdirməkdə böyük fayda var.

Hazırladı: Jalə FAMILQIZI

Müsaibimiz Mərkəzi Gömrük Hospitalının Cərrahiyyə və Orqan Transplantasiyası şöbəsinin rəisi Mircəlal Kazimidir.

- Mircəlal həkim, bilirik ki, Azərbaycan Respublikası, Cənubu Qafqaz, Orta Asiya və Qazaxıstanda qaraciyər transplantasiyasını ilk dəfə siz icra etmisiniz. Bu uğura necə çatmışınız?

- Bilirsiniz, bizim həyatımızda nə baş verirsə, bizi yaradan Allahın qüdrəti və istəyi sayəsində olur. Allah-təala bizi yaradaraq, bizə ağıl və fiziki imkanlar verərək çalışmağı, elm dalınca getməyi, əzmkar olmağı əmr edib. Yeni insan çalışmalı, əziyyətlərə qatılmalıdır ki, nəticəsini alsın. Təbii ki, təhsil almaq, təhsil dalınca getmək mütləqdir. Orta məktəb, universitet və ondan sonrakı təhsili də nəzərə alsaq, təqribən 25 ilimi təhsilə sərf etmişəm, yeni bu, statistik olaraq ortalama bir insan ömrünün 40%-ini təşkil edir. Bunun yanında da fiziki əziyyət. İnsan qarşısına qoyduğu məqsədə doğru getməlidir. Mən həkim ailəsində doğulmuşam və xəyalım da həkim olmaq olub. Sıradan həkim deyil, - özünə, ailəsinə, cəmiyyətinə, vətəninə və dövlətinə faydalı və sadıq bir həkim. Bu amalla da yaşamışam. Düşünürəm ki, arzuma çatmışam və öz işimi də sevirəm.

- Azərbaycanda neçənci ildən orqan transplantasiya əməliyyatı icra olunur?

- Azərbaycanda ilk dəfə orqan transplantasiyası əməliyyatı akademik Mirməmməd Cavadzadə tərəfindən 1971-ci ildə böyrək transplantasiyası ilə başlamışdır. Təəssüf ki, bu iş davamlı olmamışdır. Lakin, ölkəmizdə orqan transplantasiyasının intibah dövrü 12.12.2008-ci ildə başladı. 2008-ci ilin sentyabr ayında, mən hələ Türkiyə Respublikasında təhsil alarkən Mərkəzi Neftçilər Xəstəxanasının baş həkimi, səhiyyə təşkilatçısı, ictimai xadim, xarizmatik şəxsiyyət olan doktor Fəxrəddin Cavadov tərəfindən Bakıya işə dəvət olundum. Təbii ki, doktor Fəxrəddin Cavadov kimi insanın mənə işə dəvət etməsi mənim üçün böyük şərəf idi. Düşünmədən qəbul etdim və Bakıya döndüm. Nəhayət, 12.12.2008-ci ildə Mərkəzi Neftçilər Xəstəxanasında səhiyyə tariximizə imzımızı ataraq ölkəmiz və regionda ilk dəfə olaraq qaraciyər transplantasiyası əməliyyatını həyata keçirdik. Bu sahədə də ölkə-

"Orqan transplantasiyası möcüzədir"

miz regionda ilk imza atdı. Milli komandanın yaradılması, tibb personalının hazırlanması işinə başladım. Bütün bu işlərdə dövlətimizin dəstəyi hər an yanımda oldu. Həkim və tibb bacıları Türkiyə Respublikasına təhsil üçün göndərildi. Komanda formalaşdı. Böyrək

qanun qüvvəyə minib və bu iş üzrə fəaliyyət planı var. Nəticəsi tezliklə olacaq.

- Həyata keçirdiyiniz ən maraqlı yadda qalan əməliyyat var?

-Bütün xəstələr, onların hekayələri və əməliyyatlar ayrı-ayrılıqda maraqlıdır. İlk dəfə ola-

Azərbaycanda ilk dəfə orqan transplantasiyası əməliyyatı akademik Mirməmməd Cavadzadə tərəfindən 1971-ci ildə böyrək transplantasiyası ilə başlamışdır. Təəssüf ki, bu iş davamlı olmamışdır. Lakin, ölkəmizdə orqan transplantasiyasının intibah dövrü 12.12.2008-ci ildə başladı. 2008-ci ilin sentyabr ayında, mən hələ Türkiyə Respublikasında təhsil alarkən Mərkəzi Neftçilər Xəstəxanasının baş həkimi, səhiyyə təşkilatçısı, ictimai xadim, xarizmatik şəxsiyyət olan doktor Fəxrəddin Cavadov tərəfindən Bakıya işə dəvət olundum...

transplantasiyasına da start verdik. O gündən etibarən aktiv şəkildə bu əməliyyatları icra edirik.

- Ən çox hansı orqan çatışmazlığından əziyyət çəkən xəstələr var?

- Bilirsiniz, bütün orqan çatışmazlığından yetərli qədər əziyyət çəkən xəstə var. Təəssüf ki, biz hal-hazırda yalnız canlı donorlu orqan transplantasiyası etdiyimizdən, qaraciyər və böyrək transplantasiyası ilə kifayətlənirik. Bizim də digər dövlətlərdəki kimi meyit orqanının istifadəsinə ehtiyacımız var. Bu məsələ də öz həlli yoluna girsə, canlı donor şansı olmayan xəstələr də bundan faydalanıb sağlamlıqlarına qovuşacaqlar. Düşünürəm ki, meyit orqanlarından istifadə edəcəyimiz günlər yaxındadır. Mən buna şəxsən inanıram, çünki cənab prezident İlham Əliyev tərəfindən yenilənmiş

raq 7 aylıq (6 kq) körpəyə qaraciyər transplantasiyası, eyni seansda bir xəstəyə həm qaraciyər, həm də böyrək transplantasiyası, bir xəstəyə qaraciyərin iki payı transplantasiyasını, bir xəstəyə eyni seansda açıq ürək və qaraciyər transplantasiyası, bir xəstəyə eyni seansda açıq ürək və böyrək transplantasiyası, çarpaz qaraciyər və böyrək transplantasiyası əməliyyatları məhz bizim tərəfimizdən icra olunub.

- Mircəlal həkim, təhsiliniz barədə nə deyə bilərsiniz? İlk dəfə işə harada başlamısınız?

- Mən 1994-cü ildə Azərbaycan Tibb Universitetinin Müalicə İşləri fakültəsinə qəbul olunmuşam. 2000-ci ildə Azərbaycan Tibb Universitetini bitirdikdən sonra 2000-2001-ci ildə M.Nağıyev adına TTYX-da ümumi cərrahiyyə ixtisası üzrə internatura keçərək ümu-

"Düşünürəm ki, meyit orqanlarından istifadə edəcəyimiz günlər yaxındadır"

mi cərrah ixtisasını almışam. 2004-2009-cu illərdə Türkiyə Respublikası, İzmir şəhəri, Ege Universitetinin Tibb Fakültəsi, Ümumi Cərrahiyyə və Orqan Transplantasiyası kafedrasında təhsil almışam. 2007-2009-cu illərdə Ege Universitetinin Tibb Fakültəsi, Ümumi Cərrahiyyə və Orqan Transplantasiyası kafedrasın-

Qeyd etmək istəyirəm ki, dünyada nadir həkimlər var ki, bu yaşda qaraciyər transplantasiyası edərək ilk dəfə orqan transplantasiyası proqramını başlasın.

- Bu günə qədər neçə transplantasiya əməliyyatı edibsiniz?

- Fəaliyyətim ərzində 1000-dən çox insana orqan

Mircəlal Kazım: "Həyatımızda nə baş verirsə, bizi yaradan Allahın qüdrəti və istəyi sayəsində olur"

da orqan transplantasiyası üzrə qaraciyər və böyrək sahəsində təkmilləşmiş, bu illər ərzində Orqan transplantasiyası və Hepatobiliyar cərrahiyyə bölməsinin məsul şəxsi kimi fəaliyyət göstərmişəm. Eyni zamanda ölümündən sonra orqanlarını bağışlamış şəxslərdən orqanların götürülməsini həyata keçirən Ege Universiteti, Tibb Fakültəsi, Ümumi Cərrahiyyə və Orqan Transplantasiyası kafedrasındakı cərrahi briqadaya rəhbərlik etmişəm. 2009-2010-cu illərdə İzmir şəhərinin "Kent" xəstəxanasında qaraciyər transplantasiyası, 2012-ci ildə Cənubi Koreyanın Seul şəhəri, "Asan Medical Center"-də, hepatobiliyar cərrahiyyə və qaraciyər transplantasiyası proqramı üzrə təlimlərdə olmuşam. 2008-ci ildə Mərkəzi Neftçilər Xəstəxanası Endoskopik cərrahiyyə şöbəsində həkim-cərrah kimi fəaliyyətə başlamışam. Qısa müddət ərzində Orqan Transplantasiyası bölməsini yitirmiş və Cərrahiyyə və Orqan transplantasiyası şöbəsini qurmuşam.

- Sizcə, iş həyatındakı ən böyük uğurunuz nədir?

-12.12.2008-ci ildə hələ 31 yaşında Azərbaycan Respublikasında, Cənubi Qafqazda, Orta Asiya və Qazaxıstanda ilk dəfə olaraq qaraciyər transplantasiyası əməliyyatını icra etməyim və bu işi davamlı hala gətirərək bu sahədə kadrın yetişməsinə nail olmağım mənim ən böyük uğurumdur.

transplantasiyası əməliyyatı etmişik.

- Ciddi və riskli sahədə işləyirsiniz. Nəticələriniz barəsində nə deyə bilərsiniz?

- Lazımı və zamanında müayinələrə getmək çox vacibdir. Profilaktik müalicələri almayan xəstələr əməliyyat üçün son anda, tükenmiş vəziyyətdə gəlirlər. Təbii ki, bu bilavasitə əməliyyat nəticəsinə təsir edir. Lakin buna baxmayaraq istər böyrək, istərsə də qaraciyər transplantasiyası nəticələrimiz dünya mərkəzlərinin nəticəsi kimidir. Məhz buna görə də European Liver Transplant Registry Mərkəzinə (<http://www.eltr.org/-AZERBAIDJAN-.html>) qəbul olunmuşuq.

- Oxuculara nə tövsiyə edərdiniz?

- Tövsiyə dedikdə, əslində hamınız bunları bilirik: zərərli adətlərdən uzaq olmaq, alkoqol, enerji içkiləri, siqaret, narkotik istifadəsindən uzaq durmaq. Diyetamıza ciddi mənada fikir vermək, çəki almamaq, idman etmək. Ən əsası isə xəstələnməmək.

Uğura gedən yol çətin yoldur, əzablı yoldur, keşməkeşli yoldur. Bunun üçün çalışmaq, çalışmaq, təbii ki, yaxşı təhsil almaq lazımdır. Heç zaman məqsəddən, amaldan geri dönməmək. Məqsədə aparan yol uzun olsa da, nəhayət, nəticəsi şirin olur. Sizə və hamımıza sağlam uzun ömür arzu edirəm! Çox sağ olun!

Diləna ZAMANOVA

Pritça

Anton Çexovun "Çinovnikin ölümü" hekayəsini oxuyanda həm gülmüşdüm, həm də kədərənmişdim. Ölən vəzifə borcunu yerinə yetirən məmurdu, yaşayan isə generaldı, "Çinovnik" də demək olar. Sonralar novellanın adı dəyişdirilib "Çinovnikin ölümü" adlandırıldı. Söhbət "məmur"mu yoxsa "çinovnikmi" ayamalarının mənə çalarından gedir. Hər iki anlamı necə yazmaq məqsəduyğundur və buna ehtiyac varmı?

Müəllif

Bu səhər (28.09.2021) havanın çisklilik saatlarında (09.15 dəqiqələrində) bizim məmlekətimizdə vəzifə daşıyan və sənətilə məşğul olan məmurlar haqqında bir məqalə yazmaq niyyətinə düşdüm, hardan və kimdən başlamaqda bir qərara gəlməkdə çətinliklə qarşılaşdım. Məsələ o idi lüğətlərimizdə "məmur"un qarşılığı mənfi mənə vermirdi. Müəllim və pedaqoq da, həkim və təbib də, mühəndis və texnoloq da məmur funksiyasını yerinə yetirirlər, ziyalıdılar, cəmiyyətə işıq gətirənlərdir, sənətlərlə nur paylayanlardır, onlara bu anlayış yaraşır. Məncə, yazıçı və şairə, jurnalist və publisistə... "məmur" sözünü yapışdırmaq ürəyə sığmır: necə yəni, məmur şair, yaxud yazıçı, məmur jurnalist, yaxud publisist, məmur rəssam, yaxud heykəltaraş! Amma məmur nazir, məmur rektor (direktor), məmur zabıt adlandırmağa da dilimiz yatmır. Sadaladığım kiçik həşiyədəki insanlar öz fəaliyyətilə qüvvətli, təhsilli, mədəni dəyərlərə malikdilər, sevdikləri üçün xırda hisslərə uymurlar, bəşəri düşüncələrlə yaşayıb yaradırlar sənət və peşə müqabilində. Belə yararlı məmurları qələm adamları əsərlərinin ümumiləşdirilmiş obrazları təmsalında təsvir edir və gələcək nəsllə ötürürlər. Məmur təbəqəsindən daha nələri çatdırırlar?

Ağ işığın çəkilib yoxa çıxdığı qara zülmətdir, ağ nə varsa göstərir, qara isə olanı gizlədir, təzədə bax. Elədirsə, gələcək nəsllə qararınımı, ağınımı "qəhrəmanlarını" yola salmaq gərəkdir. Axı hər ikisi bizimdir, soydaşımızdır, idarə edənlərdir. Hər ikisinə mənim bəbəlim tutur: "qara"dakıların işi - əməli lətifəyə bənzəyir, şahidi olursan və ürekdən, daxildən gülürsən ki, səni nə vadar etmiş varlığını bu günə salmışan, sənin xasiyyətinə düşməyən acı-acı gülürlər, mənasız hərəkətlərin üçün əzab çəkirlər, sənin səvincinə də deyil, amma cəmiyyətin işıqlı ziyalılarına utanc gətirir. O məmur bu sətirlərdən sonra "çinovnik" adlandırmağı məqsəduyğun bildim, belə məmurlarda səmimiyyətdən, humanizmdən, vətəndaşlıqdan əsər - əlamət yoxdur, halbuki, məmur anlamında işıqlı nə qədər nəsnələr "gizlənmişdir". Təsəvvürümüze gətirək ki, "məmur" adlanan şəxs düzlüyünə, həqiqətpərəstliyinə, xəlqiliyinə görə heç bir qorxu, vahimə hissi keçirmir, gözlərində bir ovuc işıq vardır. "Çinovnik" adlanan adam (nakəs) isə kreslosunda fırlanır, kabinetinə birtəhər girən zəif, kiçik kimsəsiz insanın üstünə elə qışqırır - çiçək qoxusuna açıq pəncərədən pənəh gətirən bal arısı vahimədən özünü bayıra çatdırır! Bu canlı bal arısıdır, bəs şikayətçi necə? Peşimançılıqla üzleşdi. Bu vaxt sarı rəngli telefon zin-

– Ya rəbbim,
bu kabinetini mənə
çox görmə!

Pamflet

Məmurun Olumu - Çinovnikin Ölümü

gildədi, elə içindəki səsə oxşadı. Rəng dəyişdi, haçansa öldürdüyü həşəratı yadına saldı: "Ölməyibmiş, qisasını almaq üçün bu əzəmətli binaya necə soxulub, oradan da işıqlı kabinetmə hansı deşikdən girib". Qarşısındakı telefonda eşidilən səs nəyi diqtə edir?: "O heç bir şey görmədi, heç bir şey eşitmədi, yavaş-yavaş qapıya getdi və küçəyə çıxıb səndəyə-səndəyə yeridi". Və qəfildən özünə gəldi, həqiqətlə yuxunu ayırd etməyi bacarmadı. İnanıram ki, məmur heç vədə bu cür alçaqlığa, simasızlığa, ikiüzlülüyə rəvac verməz, çünki içində vicdanı nəfəs alır.

Bəs çinovnik nədən belə iyrənc hala düşdü, onu nə vadar elədi? Kişi üçün yaşaymayan nəfsi. Xatırladı keçmişini: əvvəl zurnaçı idi, hey piləyirdi, ordları qoz boyda olurdu. Peşəsini dəyişdi, dəri döyməyə başladı, əlləri qabar gəzirdi. Başladı tamadlığa, yaxşı şeir, qəzəl əzbərləmişdi, yüksək tribunlarda, toylarda, fərdi qonaqlıqlarda havaya yox, sanballı çinovniklərə sarı pilədi. Və düşürdü: böyük rayonun taleyini ona həvalə elədilər, məmurluğunu unutdu, dönüb oldu çinovnik. Vaxtilə ünsiyyət bağladığı, yeyib - içdiyi, qol - boyun badə qaldırana, asılı insanlara təzəcə tikdirdiyi kostyumun fərqli ciblərini göstərdi. Yanılmamışdı. Bu adamlar savadlı olsalar da balaca vəzifələr görmüşlərdir, düşüncəli rüsvət vermək prinsipi etibarilə böyük adamlara hörmətdir, sosial cəmiyyətin mühüm əsaslarıdır. Pille-pille yuxarı dırmanır.

Çinovnik başçı qəzəbləndi, ayağa qalxdı və ötən illərin tanışına astadan dedi:

- Məni niyə hövsələdən çıxarırsız. Nə üçün rüsvəti kütləviləşdirirsiniz! Bu hərəkətiniz elə salmaq deyilmi?!

- Yox, cənab rayonun Başçısı.

- Boğazında nəfəsi tıxandı, udqundu, portfelindəki göy əskinazları lənətlədi ki, ayağınız nə ağır imiş! Cənab tamada, - dilindən çıxan sözə peşimanlandı. - Cənab zurnaçı. - Bu söz daha betər səsləndi və əllərini sinəsində qoşalaşdırdı, xəcalətindən çölə çıxmağa hazırlaşmışdı ki, rayonun Başçısı astadan dedi:

- Zaylamayın! Sürücüm sizləri gözləyir.

Bayaqdan at zıncırovlarına oxşar səslər telefonda kabinetə ayaq açdı:

"Həmin bayaqkı çinovnikdir". - Səsi titrədi.

- Bayaqdan susursan, cava-bından qorxursan?

- Yox, sizin səsindən! Bu gün mənə qarşı qəzəblisiz.

- Bəs bilmirdin zurnaçalının axırı axırdı! Bayırda polis maşını səni gözləyir. Anladın?!

Bu dramatik hadisəni belə yozardım ki, məmur olsaydı rayonun başçısı çinovniksayağı davranmazdı. Prokuror məmurunun səsi hökmündə bu cür alçalmazdı, xırdalanmazdı, balacalaşmazdı. Kim sədirse insanın ali prinsiplərinin tapdalanması, məhz prokurorluq əməkdaşları tərəfindən bunun baş verməsi dözülməzdir. Bundan sonra necə yaşamalı?

Ən ağır və dözülməz görünən odur bir çox çinovniklərin əhatəsində yaşadığımız üçün belələri gözümdən yayına bilmirlər, sosial əxlaq, ağılıq və tabelik psixologiyası sanki qul - feodal ideyalarını xatırladır, hakim qorxusu, "belə də getməlidir" iddiası 25-30 ildə onlara - korrupsionerlərə - gemicilərə işləmişdir, belə bir dağıdıcılıq milyonları, milyardları mənimseməyə imkan vermişdir, rəngarəng (rəngdən rəngə düşmək) insan xarakterini mütləqləşdirmişdir. Beşon, hətta iki-üç il kreslo etibar olunan vəzifəli çinovniklər xalqın -

dövlətin varidatını sovurmuşlar, özlərinə və övladlarına, o cümlədən, xaricdə yaşayıb ərə gedən qızlarına "cehiz" vermişlər. Lakin şikəst balasını xarici xəstəxanalarda müalicə etmək məcburiyyətində gözü yaşlı gənc analara bir manatı əsirgəmişlər. Kişi(!) milyonlar, maskalı çinovniklər sanki cüzi maaşla dolanırlar, Allahın ümidindədirlər. Halbuki, xaricdə gözəllik seltənətində sağlamlıq bədənini işığında "göz yaşı" içirlər, bir xanımın dalğalanan sinəsinə bir alimin bir illik təqaüdünü səpirlər (amma rəqəmi kiçitdim ha!). Bu isə hakim - kölə fəlsəfəsinin hələ də yaşamasıdır. Otellərdə "sığınacaq" tapan hansısa nazirimiz də var ki, millətə halal puluna "göbək rəqsi" oynadandan sonra iş yerinə qayıdır, yəqin ki, özü kimilərə romantik günlərinin oyatdığı xatirələrini nağıl edir və uşaq iken oxuduğu sehrli nağılları puç və əfsanə sayır!

Ötən əsrin 50-ci illərindən sonra (uşaqlığıma işarə vururam) həyə - bacada, isti guşələrdə ilan axtaran kərtənkələlərə "buqələm" yarlığını yapışdırmağı bu heyvanlara təhqir hesab edirdilər, yalnız "ilana zəhər (acı) verən kərtənkələ" kimi səciyyələndirirdi yaşlı nəsil. İlanın ağzına məharətlə girən və çıxan kərtənkələləri bəzi çinovniklər ustalıqla əvəz edirlər, yalnız bir fərqlə: girirlər, ancaq çıxmırlar! Bu müqayisə simvolik deyil, həqiqətdir, beləsi bu ayamanı ona görə qazanmış ki, vəziyyətindən asılı olaraq hər dəqiqə simasını dəyişməyi bacarır, varlığında ikiüzlülüğü (bəlkə "vərdiş" deyim) əks etdirir. Doğrudanmı bir qrup (daha "bəzi"likdən çıxmışlar) kök salmış korrupsionerlər varidatını yüz-iki yüz ildə belə xərcləyib qurtarmayan maqnatlar elə fikirləşirlər ki, ətrafı dilsiz - ağzızsızlar, zağ - zağ titrəyən məmurlardır. Ele deyil. Unutmayaq ki, gözütöx, vic-

danlı, əltutan, qismətinə düşənə razılaşanlar (!) az deyil. Onların təmizliyi qarşısında baş əyirəm, ehtiyacılığı unuduram... Ölkəmiz yetmiş ildə "başı bəlalər" çəkdi, mənfur ermənilər halal - ulu torpaqlarımıza sahib çıxmağa cəhd göstərsələr də qalib Milli ordumuzun, Ali Baş Komandamızın, Prezidentimizin taktikası və strategiyası ilə düşməne diz çökdürdük, şəhidlər verdik, onları göz yaşları ilə torpağa tapşırıdık. 44 günlük Vətən müharibəsində vəzifəli çinovniklər övladlarını, nəvələrini gizlətdilər. Cəbhəyə cıyərparalarını yola salanlar da az olmadı. Alqışlayıram. Amma yoğunlayıb ət tutanlar "naziklərin" qəniminə döndülər, "yaşın təqaüd həddinə çatmışdır, xudahafizləşək" - hökmünə "yoğun" çinovniklər əməl etdilər, uzun illik zəhməti nəzərə almadılar, bir ovuc təqaüdlə "sağollaşdılar". Belə vaxtı çatmamış hökmü verəndə "yoğun" çinovnikin rəngi ağardı, donub qaldı, üz - gözü əyildi. Ona ünvanlanan haqlı sualların cavabını vermədilər!

Nazik və yazıq məmur hisslərini ifadə etməyə çalışırdı tarazlıq yaratsın, zəngin təcrübə yaşın girovunda əzab çəkməsin. Yoğun çinovnikse etiraz etmək istəyirdi, amma nazik və yazıq məmurun üzündəki lütfkarlıqdan utandı.

Vaxt gəldi, yoğun çinovnikin döşündə orden parladı, nazik məmur isə vaxtsız təqaüdə göndərildilər, döşü və əli boş yola saldırlar...

Talançı çinovniklərin faciəsi ondadır - özükilimlərdən bəzi cəzalansalar da dərinləşmiş girdəbdən çıxmağa nəfsləri imkan vermir, imtinaya gücləri çatmır, buna bir səbəb də sosial münasibətlərdə hökm sürən rıyakarlıqdır, aldatmadır, rüsvətdir. Belə vəziyyət əhval - ruhiyyəni pozur, "alanlar" sevinir, "verənlər" əzab çəkir: birincilər sevinci tez unudurlar, ikincilər ağrını ailəsinə aparır, uşaqların ehtiyacında yaşayır.

Aldanan insanların daxilində baş qaldıran mənəvi etiraz hissinin dirəşən yeri görünmür: hansı idarəyə, kimə üz tutsun ki, şikayəti hökmünü göstərsin. Tənqid olunan nazir, idarə rəhbəri, icra başçısı, özəl şirkətin sahibi və sairin tükü belə tərpənmir. Mətbuatda jurnalistlər nakəsələrin milyonları mənimlədiyi - ni dəlillərlə, faktlarla sübut edir, mətbuat səhifələrinə çıxarır, başqa bir mövqesiz qəzet həmin ünvan - dan tənənəli yazı çap edir, sanki acıq verir. Və rəsmilər qulaqardına vururlar. Faciəni bir də onda axtarmaq gərəkdir belə korazəhinlər, özge malına dörd gözle baxanlar süni "hakim əxlaq" formalasdırılmış olurlar, bu isə hər bir dövlət sistemi üçün başucalıq vəd etmir, subyektiiv əxlaq meyarlarını inkişaf etdirir, şəxsi inamla ictimai rəyi üz-üzə qoyur. Bunlar ədalətlik anlayışını ciddi çərçivəyə salır. Bəlkə insandakı ruhi - irsi qüvvə nəsilən-nəslə keçmədi və yaramaz elementləri daşıyıb gətirir? Hələ bu suala dəqiq cavab tapılmamışdır, lakin azmaz bu mənfi bioloji - genetik atributları iradə tərbiyəsi ilə islah etmək mümkündür. Tam zamanət vermək istəməzdim. İnsanın tərbiyələnməsinin yaş sərhədi var, harınlaşanda gözü ayağının altını seçmir, hətta ona yaxınlaşmış kərtənkəli deyil! Hələ bu suala dəqiq cavab tapılmamışdır, lakin azmaz bu mənfi bioloji - genetik atributları iradə tərbiyəsi ilə islah etmək mümkündür. Tam zamanət vermək istəməzdim. İnsanın tərbiyələnməsinin yaş sərhədi var, harınlaşanda gözü ayağının altını seçmir, hətta ona yaxınlaşmış kərtənkəli deyil! Hələ bu suala dəqiq cavab tapılmamışdır, lakin azmaz bu mənfi bioloji - genetik atributları iradə tərbiyəsi ilə islah etmək mümkündür. Tam zamanət vermək istəməzdim. İnsanın tərbiyələnməsinin yaş sərhədi var, harınlaşanda gözü ayağının altını seçmir, hətta ona yaxınlaşmış kərtənkəli deyil! Hələ bu suala dəqiq cavab tapılmamışdır, lakin azmaz bu mənfi bioloji - genetik atributları iradə tərbiyəsi ilə islah etmək mümkündür. Tam zamanət vermək istəməzdim. İnsanın tərbiyələnməsinin yaş sərhədi var, harınlaşanda gözü ayağının altını seçmir, hətta ona yaxınlaşmış kərtənkəli deyil! Hələ bu suala dəqiq cavab tapılmamışdır, lakin azmaz bu mənfi bioloji - genetik atributları iradə tərbiyəsi ilə islah etmək mümkündür. Tam zamanət vermək istəməzdim. İnsanın tərbiyələnməsinin yaş sərhədi var, harınlaşanda gözü ayağının altını seçmir, hətta ona yaxınlaşmış kərtənkəli deyil! Hələ bu suala dəqiq cavab tapılmamışdır, lakin azmaz bu mənfi bioloji - genetik atributları iradə tərbiyəsi ilə islah etmək mümkündür. Tam zamanət vermək istəməzdim. İnsanın tərbiyələnməsinin yaş sərhədi var, harınlaşanda gözü ayağının altını seçmir, hətta ona yaxınlaşmış kərtənkəli deyil! Hələ bu suala dəqiq cavab tapılmamışdır, lakin azmaz bu mənfi bioloji - genetik atributları iradə tərbiyəsi ilə islah etmək mümkündür. Tam zamanət vermək istəməzdim. İnsanın tərbiyələnməsinin yaş sərhədi var, harınlaşanda gözü ayağının altını seçmir, hətta ona yaxınlaşmış kərtənkəli deyil! Hələ bu suala dəqiq cavab tapılmamışdır, lakin azmaz bu mənfi bioloji - genetik atributları iradə tərbiyəsi ilə islah etmək mümkündür. Tam zamanət vermək istəməzdim. İnsanın tərbiyələnməsinin yaş sərhədi var, harınlaşanda gözü ayağının altını seçmir, hətta ona yaxınlaşmış kərtənkəli deyil! Hələ bu suala dəqiq cavab tapılmamışdır, lakin azmaz bu mənfi bioloji - genetik atributları iradə tərbiyəsi ilə islah etmək mümkündür. Tam zamanət vermək istəməzdim. İnsanın tərbiyələnməsinin yaş sərhədi var, harınlaşanda gözü ayağının altını seçmir, hətta ona yaxınlaşmış kərtənkəli deyil! Hələ bu suala dəqiq cavab tapılmamışdır, lakin azmaz bu mənfi bioloji - genetik atributları iradə tərbiyəsi ilə islah etmək mümkündür. Tam zamanət vermək istəməzdim. İnsanın tərbiyələnməsinin yaş sərhədi var, harınlaşanda gözü ayağının altını seçmir, hətta ona yaxınlaşmış kərtənkəli deyil! Hələ bu suala dəqiq cavab tapılmamışdır, lakin azmaz bu mənfi bioloji - genetik atributları iradə tərbiyəsi ilə islah etmək mümkündür. Tam zamanət vermək istəməzdim. İnsanın tərbiyələnməsinin yaş sərhədi var, harınlaşanda gözü ayağının altını seçmir, hətta ona yaxınlaşmış kərtənkəli deyil! Hələ bu suala dəqiq cavab tapılmamışdır, lakin azmaz bu mənfi bioloji - genetik atributları iradə tərbiyəsi ilə islah etmək mümkündür. Tam zamanət vermək istəməzdim. İnsanın tərbiyələnməsinin yaş sərhədi var, harınlaşanda gözü ayağının altını seçmir, hətta ona yaxınlaşmış kərtənkəli deyil! Hələ bu suala dəqiq cavab tapılmamışdır, lakin azmaz bu mənfi bioloji - genetik atributları iradə tərbiyəsi ilə islah etmək mümkündür. Tam zamanət vermək istəməzdim. İnsanın tərbiyələnməsinin yaş sərhədi var, harınlaşanda gözü ayağının altını seçmir, hətta ona yaxınlaşmış kərtənkəli deyil! Hələ bu suala dəqiq cavab tapılmamışdır, lakin azmaz bu mənfi bioloji - genetik atributları iradə tərbiyəsi ilə islah etmək mümkündür. Tam zamanət vermək istəməzdim. İnsanın tərbiyələnməsinin yaş sərhədi var, harınlaşanda gözü ayağının altını seçmir, hətta ona yaxınlaşmış kərtənkəli deyil! Hələ bu suala dəqiq cavab tapılmamışdır, lakin azmaz bu mənfi bioloji - genetik atributları iradə tərbiyəsi ilə islah etmək mümkündür. Tam zamanət vermək istəməzdim. İnsanın tərbiyələnməsinin yaş sərhədi var, harınlaşanda gözü ayağının altını seçmir, hətta ona yaxınlaşmış kərtənkəli deyil! Hələ bu suala dəqiq cavab tapılmamışdır, lakin azmaz bu mənfi bioloji - genetik atributları iradə tərbiyəsi ilə islah etmək mümkündür. Tam zamanət vermək istəməzdim. İnsanın tərbiyələnməsinin yaş sərhədi var, harınlaşanda gözü ayağının altını seçmir, hətta ona yaxınlaşmış kərtənkəli deyil! Hələ bu suala dəqiq cavab tapılmamışdır, lakin azmaz bu mənfi bioloji - genetik atributları iradə tərbiyəsi ilə islah etmək mümkündür. Tam zamanət vermək istəməzdim. İnsanın tərbiyələnməsinin yaş sərhədi var, harınlaşanda gözü ayağının altını seçmir, hətta ona yaxınlaşmış kərtənkəli deyil! Hələ bu suala dəqiq cavab tapılmamışdır, lakin azmaz bu mənfi bioloji - genetik atributları iradə tərbiyəsi ilə islah etmək mümkündür. Tam zamanət vermək istəməzdim. İnsanın tərbiyələnməsinin yaş sərhədi var, harınlaşanda gözü ayağının altını seçmir, hətta ona yaxınlaşmış kərtənkəli deyil! Hələ bu suala dəqiq cavab tapılmamışdır, lakin azmaz bu mənfi bioloji - genetik atributları iradə tərbiyəsi ilə islah etmək mümkündür. Tam zamanət vermək istəməzdim. İnsanın tərbiyələnməsinin yaş sərhədi var, harınlaşanda gözü ayağının altını seçmir, hətta ona yaxınlaşmış kərtənkəli deyil! Hələ bu suala dəqiq cavab tapılmamışdır, lakin azmaz bu mənfi bioloji - genetik atributları iradə tərbiyəsi ilə islah etmək mümkündür. Tam zamanət vermək istəməzdim. İnsanın tərbiyələnməsinin yaş sərhədi var, harınlaşanda gözü ayağının altını seçmir, hətta ona yaxınlaşmış kərtənkəli deyil! Hələ bu suala dəqiq cavab tapılmamışdır, lakin azmaz bu mənfi bioloji - genetik atributları iradə tərbiyəsi ilə islah etmək mümkündür. Tam zamanət vermək istəməzdim. İnsanın tərbiyələnməsinin yaş sərhədi var, harınlaşanda gözü ayağının altını seçmir, hətta ona yaxınlaşmış kərtənkəli deyil! Hələ bu suala dəqiq cavab tapılmamışdır, lakin azmaz bu mənfi bioloji - genetik atributları iradə tərbiyəsi ilə islah etmək mümkündür. Tam zamanət vermək istəməzdim. İnsanın tərbiyələnməsinin yaş sərhədi var, harınlaşanda gözü ayağının altını seçmir, hətta ona yaxınlaşmış kərtənkəli deyil! Hələ bu suala dəqiq cavab tapılmamışdır, lakin azmaz bu mənfi bioloji - genetik atributları iradə tərbiyəsi ilə islah etmək mümkündür. Tam zamanət vermək istəməzdim. İnsanın tərbiyələnməsinin yaş sərhədi var, harınlaşanda gözü ayağının altını seçmir, hətta ona yaxınlaşmış kərtənkəli deyil! Hələ bu suala dəqiq cavab tapılmamışdır, lakin azmaz bu mənfi bioloji - genetik atributları iradə tərbiyəsi ilə islah etmək mümkündür. Tam zamanət vermək istəməzdim. İnsanın tərbiyələnməsinin yaş sərhədi var, harınlaşanda gözü ayağının altını seçmir, hətta ona yaxınlaşmış kərtənkəli deyil! Hələ bu suala dəqiq cavab tapılmamışdır, lakin azmaz bu mənfi bioloji - genetik atributları iradə tərbiyəsi ilə islah etmək mümkündür. Tam zamanət vermək istəməzdim. İnsanın tərbiyələnməsinin yaş sərhədi var, harınlaşanda gözü ayağının altını seçmir, hətta ona yaxınlaşmış kərtənkəli deyil! Hələ bu suala dəqiq cavab tapılmamışdır, lakin azmaz bu mənfi bioloji - genetik atributları iradə tərbiyəsi ilə islah etmək mümkündür. Tam zamanət vermək istəməzdim. İnsanın tərbiyələnməsinin yaş sərhədi var, harınlaşanda gözü ayağının altını seçmir, hətta ona yaxınlaşmış kərtənkəli deyil! Hələ bu suala dəqiq cavab tapılmamışdır, lakin azmaz bu mənfi bioloji - genetik atributları iradə tərbiyəsi ilə islah etmək mümkündür. Tam zamanət vermək istəməzdim. İnsanın tərbiyələnməsinin yaş sərhədi var, harınlaşanda gözü ayağının altını seçmir, hətta ona yaxınlaşmış kərtənkəli deyil! Hələ bu suala dəqiq cavab tapılmamışdır, lakin azmaz bu mənfi bioloji - genetik atributları iradə tərbiyəsi ilə islah etmək mümkündür. Tam zamanət vermək istəməzdim. İnsanın tərbiyələnməsinin yaş sərhədi var, harınlaşanda gözü ayağının altını seçmir, hətta ona yaxınlaşmış kərtənkəli deyil! Hələ bu suala dəqiq cavab tapılmamışdır, lakin azmaz bu mənfi bioloji - genetik atributları iradə tərbiyəsi ilə islah etmək mümkündür. Tam zamanət vermək istəməzdim. İnsanın tərbiyələnməsinin yaş sərhədi var, harınlaşanda gözü ayağının altını seçmir, hətta ona yaxınlaşmış kərtənkəli deyil! Hələ bu suala dəqiq cavab tapılmamışdır, lakin azmaz bu mənfi bioloji - genetik atributları iradə tərbiyəsi ilə islah etmək mümkündür. Tam zamanət vermək istəməzdim. İnsanın tərbiyələnməsinin yaş sərhədi var, harınlaşanda gözü ayağının altını seçmir, hətta ona yaxınlaşmış kərtənkəli deyil! Hələ bu suala dəqiq cavab tapılmamışdır, lakin azmaz bu mənfi bioloji - genetik atributları iradə tərbiyəsi ilə islah etmək mümkündür. Tam zamanət vermək istəməzdim. İnsanın tərbiyələnməsinin yaş sərhədi var, harınlaşanda gözü ayağının altını seçmir, hətta ona yaxınlaşmış kərtənkəli deyil! Hələ bu suala dəqiq cavab tapılmamışdır, lakin azmaz bu mənfi bioloji - genetik atributları iradə tərbiyəsi ilə islah etmək mümkündür. Tam zamanət vermək istəməzdim. İnsanın tərbiyələnməsinin yaş sərhədi var, harınlaşanda gözü ayağının altını seçmir, hətta ona yaxınlaşmış kərtənkəli deyil! Hələ bu suala dəqiq cavab tapılmamışdır, lakin azmaz bu mənfi bioloji - genetik atributları iradə tərbiyəsi ilə islah etmək mümkündür. Tam zamanət vermək istəməzdim. İnsanın tərbiyələnməsinin yaş sərhədi var, harınlaşanda gözü ayağının altını seçmir, hətta ona yaxınlaşmış kərtənkəli deyil! Hələ bu suala dəqiq cavab tapılmamışdır, lakin azmaz bu mənfi bioloji - genetik atributları iradə tərbiyəsi ilə islah etmək mümkündür. Tam zamanət vermək istəməzdim. İnsanın tərbiyələnməsinin yaş sərhədi var, harınlaşanda gözü ayağının altını seçmir, hətta ona yaxınlaşmış kərtənkəli deyil! Hələ bu suala dəqiq cavab tapılmamışdır, lakin azmaz bu mənfi bioloji - genetik atributları iradə tərbiyəsi ilə islah etmək mümkündür. Tam zamanət vermək istəməzdim. İnsanın tərbiyələnməsinin yaş sərhədi var, harınlaşanda gözü ayağının altını seçmir, hətta ona yaxınlaşmış kərtənkəli deyil! Hələ bu suala dəqiq cavab tapılmamışdır, lakin azmaz bu mənfi bioloji - genetik atributları iradə tərbiyəsi ilə islah etmək mümkündür. Tam zamanət vermək istəməzdim. İnsanın tərbiyələnməsinin yaş sərhədi var, harınlaşanda gözü ayağının altını seçmir, hətta ona yaxınlaşmış kərtənkəli deyil! Hələ bu suala dəqiq cavab tapılmamışdır, lakin azmaz bu mənfi bioloji - genetik atributları iradə tərbiyəsi ilə islah etmək mümkündür. Tam zamanət vermək istəməzdim. İnsanın tərbiyələnməsinin yaş sərhədi var, harınlaşanda gözü ayağının altını seçmir, hətta ona yaxınlaşmış kərtənkəli deyil! Hələ bu suala dəqiq cavab tapılmamışdır, lakin azmaz bu mənfi bioloji - genetik atributları iradə tərbiyəsi ilə islah etmək mümkündür. Tam zamanət vermək istəməzdim. İnsanın tərbiyələnməsinin yaş sərhədi var, harınlaşanda gözü ayağının altını seçmir, hətta ona yaxınlaşmış kərtənkəli deyil! Hələ bu suala dəqiq cavab tapılmamışdır, lakin azmaz bu mənfi bioloji - genetik atributları iradə tərbiyəsi ilə islah etmək mümkündür. Tam zamanət vermək istəməzdim. İnsanın tərbiyələnməsinin yaş sərhədi var, harınlaşanda gözü ayağının altını seçmir, hətta ona yaxınlaşmış kərtənkəli deyil! Hələ bu suala dəqiq cavab tapılmamışdır, lakin azmaz bu mənfi bioloji - genetik atributları iradə tərbiyəsi ilə islah etmək mümkündür. Tam zamanət vermək istəməzdim. İnsanın tərbiyələnməsinin yaş sərhədi var, harınlaşanda gözü ayağının altını seçmir, hətta ona yaxınlaşmış kərtənkəli deyil! Hələ bu suala dəqiq cavab tapılmamışdır, lakin azmaz bu mənfi bioloji - genetik atributları iradə tərbiyəsi ilə islah etmək mümkündür. Tam zamanət vermək istəməzdim. İnsanın tərbiyələnməsinin yaş sərhədi var, harınlaşanda gözü ayağının altını seçmir, hətta ona yaxınlaşmış kərtənkəli deyil! Hələ bu suala dəqiq cavab tapılmamışdır, lakin azmaz bu mənfi bioloji - genetik atributları iradə tərbiyəsi ilə islah etmək mümkündür. Tam zamanət vermək istəməzdim. İnsanın tərbiyələnməsinin yaş sərhədi var, harınlaşanda gözü ayağının altını seçmir, hətta ona yaxınlaşmış kərtənkəli deyil! Hələ bu suala dəqiq cavab tapılmamışdır, lakin azmaz bu mənfi bioloji - genetik atributları iradə tərbiyəsi ilə islah etmək mümkündür. Tam zamanət vermək istəməzdim. İnsanın tərbiyələnməsinin yaş sərhədi var, harınlaşanda gözü ayağının altını seçmir, hətta ona yaxınlaşmış kərtənkəli deyil! Hələ bu suala dəqiq cavab tapılmamışdır, lakin azmaz bu mənfi bioloji - genetik atributları iradə tərbiyəsi ilə islah etmək mümkündür. Tam zamanət vermək istəməzdim. İnsanın tərbiyələnməsinin yaş sərhədi var, harınlaşanda gözü ayağının altını seçmir, hətta ona yaxınlaşmış kərtənkəli deyil! Hələ bu suala dəqiq cavab tapılmamışdır, lakin azmaz bu mənfi bioloji - genetik atributları iradə tərbiyəsi ilə islah etmək mümkündür. Tam zamanət vermək istəməzdim. İnsanın tərbiyələnməsinin yaş sərhədi var, harınlaşanda gözü ayağının altını seçmir, hətta ona yaxınlaşmış kərtənkəli deyil! Hələ bu suala dəqiq cavab tapılmamışdır, lakin azmaz bu mənfi bioloji - genetik atributları iradə tərbiyəsi ilə islah etmək mümkündür. Tam zamanət vermək istəməzdim. İnsanın tərbiyələnməsinin yaş sərhədi var, harınlaşanda gözü ayağının altını seçmir, hətta ona yaxınlaşmış kərtənkəli deyil! Hələ bu suala dəqiq cavab tapılmamışdır, lakin azmaz bu mənfi bioloji - genetik atributları iradə tərbiyəsi ilə islah etmək mümkündür. Tam zamanət vermək istəməzdim. İnsanın tərbiyələnməsinin yaş sərhədi var, harınlaşanda gözü ayağının altını seçmir, hətta ona yaxınlaşmış kərtənkəli deyil! Hələ bu suala dəqiq cavab tapılmamışdır, lakin azmaz bu mənfi bioloji - genetik atributları iradə tərbiyəsi ilə islah etmək mümkündür. Tam zamanət vermək istəməzdim. İnsanın tərbiyələnməsinin yaş sərhədi var, harınlaşanda gözü ayağının altını seçmir, hətta ona yaxınlaşmış kərtənkəli deyil! Hələ bu suala dəqiq cavab tapılmamışdır, lakin azmaz bu mənfi bioloji - genetik atributları iradə tərbiyəsi ilə islah etmək mümkündür. Tam zamanət vermək istəməzdim. İnsanın tərbiyələnməsinin yaş sərhədi var, harınlaşanda gözü ayağının altını seçmir, hətta ona yaxınlaşmış kərtənkəli deyil! Hələ bu suala dəqiq cavab tapılmamışdır, lakin azmaz bu mənfi bioloji - genetik atributları iradə tərbiyəsi ilə islah etmək mümkündür. Tam zamanət vermək istəməzdim. İnsanın tərbiyələnməsinin yaş sərhədi var, harınlaşanda gözü ayağının altını seçmir, hətta ona yaxınlaşmış kərtənkəli deyil! Hələ bu suala dəqiq cavab tapılmamışdır, lakin azmaz bu mənfi bioloji - genetik atributları iradə tərbiyəsi ilə islah etmək mümkündür. Tam zamanət vermək istəməzdim. İnsanın tərbiyələnməsinin yaş sərhədi var, harınlaşanda gözü ayağının altını seçmir, hətta ona yaxınlaşmış kərtənkəli deyil! Hələ bu suala dəqiq cavab tapılmamışdır, lakin azmaz bu mənfi bioloji - genetik atributları iradə tərbiyəsi ilə islah etmək mümkündür. Tam zamanət vermək istəməzdim. İnsanın tərbiyələnməsinin yaş sərhədi var, harınlaşanda gözü ayağının altını seçmir, hətta ona yaxınlaşmış kərtənkəli deyil! Hələ bu suala dəqiq cavab tapılmamışdır, lakin azmaz bu mənfi bioloji - genetik atributları iradə tərbiyəsi ilə islah etmək mümkündür. Tam zamanət vermək istəməzdim. İnsanın tərbiyələnməsinin yaş sərhədi var, harınlaşanda gözü ayağının altını seçmir, hətta ona yaxınlaşmış kərtənkəli deyil! Hələ bu suala dəqiq cavab tapılmamışdır, lakin azmaz bu mənfi bioloji - genetik atributları iradə tərbiyəsi ilə islah etmək mümkündür. Tam zamanət vermək istəməzdim. İnsanın tərbiyələnməsinin yaş sərhədi var, harınlaşanda gözü ayağının altını seçmir, hətta ona yaxınlaşmış kərtənkəli deyil! Hələ bu suala dəqiq cavab tapılmamışdır, lakin azmaz bu mənfi bioloji - genetik atributları iradə tərbiyəsi ilə islah etmək mümkündür. Tam zamanət vermək istəməzdim. İnsanın tərbiyələnməsinin yaş sərhədi var, harınlaşanda gözü ayağının altını seçmir, hətta ona yaxınlaşmış kərtənkəli deyil! Hələ bu suala dəqiq cavab tapılmamışdır, lakin azmaz bu mənfi bioloji - genetik atributları iradə tərbiyəsi ilə islah etmək mümkündür. Tam zamanət vermək istəməzdim. İnsanın tərbiyələnməsinin yaş sərhədi var, harınlaşanda gözü ayağının altını seçmir, hətta ona yaxınlaşmış kərtənkəli deyil! Hələ bu suala dəqiq cavab tapılmamışdır, lakin azmaz bu mənfi bioloji - genetik atributları iradə tərbiyəsi ilə islah etmək mümkündür. Tam zamanət vermək istəməzdim. İnsanın tərbiyələnməsinin yaş sərhədi var, harınlaşanda gözü ayağının altını seçmir, hətta ona yaxınlaşmış kərtənkəli deyil! Hələ bu suala dəqiq cavab tapılmamışdır, lakin azmaz bu mənfi bioloji - genetik atributları iradə tərbiyəsi ilə islah etmək mümkündür. Tam zamanət vermək istəməzdim. İnsanın tərbiyələnməsinin yaş sərhədi var, harınlaşanda gözü ayağının altını seçmir, hətta ona yaxınlaşmış kərtənkəli deyil! Hələ bu suala dəqiq cavab tapılmamışdır, lakin azmaz bu mənfi bioloji - genetik atributları iradə tərbiyəsi ilə islah etmək mümkündür. Tam zamanət vermək istəməzdim. İnsanın tərbiyələnməsinin yaş sərhədi var, harınlaşanda gözü ayağının altını seçmir, hətta ona yaxınlaşmış kərtənkəli deyil! Hələ bu suala dəqiq cavab tapılmamışdır, lakin azmaz bu mənfi bioloji - genetik atributları iradə tərbiyəsi ilə islah etmək mümkündür. Tam zamanət vermək istəməzdim. İnsanın tərbiyələnməsinin yaş sərhədi var, harınlaşanda gözü ayağının altını seçmir, hətta ona yaxınlaşmış kərtənkəli deyil! Hələ bu suala dəqiq cavab tapılmamışdır, lakin azmaz bu mənfi bioloji - genetik atributları iradə tərbiyəsi ilə islah etmək mümkündür. Tam zamanət vermək istəməzdim. İnsanın tərbiyələnməsinin yaş sərhədi var, harınlaşanda gözü ayağının altını seçmir, hətta ona yaxınlaşmış kərtənkəli deyil! Hələ bu suala dəqiq cavab tapılmamışdır, lakin azmaz bu mənfi bioloji - genetik atributları iradə tərbiyəsi ilə islah etmək mümkündür. Tam zamanət vermək istəməzdim. İnsanın tərbiyələnməsinin yaş sərhədi var, harınlaşanda gözü ayağının altını seçmir, hətta ona yaxınlaşmış kərtənkəli deyil! Hələ bu suala dəqiq cavab tapılmamışdır, lakin azmaz bu mənfi bioloji - genetik atributları iradə tərbiyəsi ilə islah etmək mümkündür. Tam zamanət vermək ist

İnsanlığa səslənmiş

Məhəmməd Peyğəmbərin "Şabaniyyə xütbəsi"

Əfzələddin RƏHİMLİ,
İlahiyyat üzrə fəlsəfə elmlər doktoru

Texnologiyanın inkişafı ilə qloballaşan dünyamızda insanlar həyatın rahatlaşması ilə yanaşı, mədəniyyətlərarası dialoqun da daha geniş müstəvidə və sülh şəraitində aparılacağını düşünürdülər. Amma bu inkişaf nəinki ümumbəşəri rifaha lazım olan tövhəsini vermədi, hətta yeni münaqişələrin yaranmasına və ixtilafların şiddətlənməsinə şərait yaratdı. Çünki texnoloji inkişaf düzgün və müdrik beyinlərin əlində olmadığı təqdirdə ümumbəşəri rifah, sülh və əmin-amanlıqdan söhbət belə gedə bilməz.

Hal-hazırda beynəlxalq və milli səviyyədə müsəlmanları və əhalisi müsəlman olan ölkələri hədəf alan islamofobiya da müdrik olmayan və cahil beyinlərin məhsuludur. Bəşəriyyəti dialoqa, insanları dözümsüzlükdən to-lerantlığa, qınamaqdan anlayışa, düşmənçilikdən humanizmə, rəqabətdən birliyə, ədavətdən barışıq və xaosdan əmin-amanlığa sövq etmək əvəzinə, islama qarşı əsassız və radikal mənəvi hücumlar doğurdan da narahatedicidir.

Bir halda ki, dinlərin ilahi həyat fəlsəfəsi və hümanist baxış tərzini, onun mahiyyətinin sevgi və anlayış əsaslı olması göz önündə canlandıraraq, dinlərarası a tövhə vermək mümkündür. Necə ki, bu dialoqun məqsədi ixtilafı kənara qoymaq, ortaq və müştərek məqamlarda razılaşmaq və mümkün olduğu qədər daha da yaxınlaşmaq ola bilər.

Ölkəmizdə islamofobiya ilə Beynəlxalq Mübarizə Gününə həsr olunan və 32 ölkədən beynəlxalq təşkilatların ekspertləri, din xadimləri və qeyri-hökumət təşkilatlarının nümayəndələrinin iştirakı ilə keçirilən beynəlxalq konfrans da bu sahədə önəmli mövqeyə malik idi.

Bu sahədə düzgün maarifləndirmə çox böyük əhəmiyyət daşıyır. Elə bu səciyyələrdən biri də Məhəmməd Peyğəmbərin Ramazan ayının gəlişi münasibəti oxuduğu "Şabaniyyə xütbəsi"dir. İlahi, bu xütbədə bəşəriyyətin sülh və əmin-amanlığına və insanlığa xidmət edən alimənəvi xüsusiyyətlərə tövsiyə edilir. Elə bu xütbə ilə tanış olan şəxs islam dininin necə də ali ilahi səciyyəyə malik olduğuna etiraf edər. Ramazan ayının gəlişi münasibəti ilə həmin xütbəni istisarla sizə təqdim edirik:

Həzrət Əli buyurur: Məhəmməd peyğəmbər şəban ayının son günlərinin birində Ramazan ayının gəlişi münasibətilə bu xütbəni buyurdu: "Ey camaat! Allahın ayı (Ramazan) bərəkət, rəhmət və əvlə birgə sizə doğru üz getirmişdir. Bu ay, Allah yanında ayların ən yaxşısıdır. Bu ayın günləri ən dəyərli günlər, gecələri ən gözəl gecələr, saat və ləhzələri ən üstün saatlar və anlardır.

Bu ayda, siz, Allahın qonaqlığına dəvət olunaraq, Allahın lütf və mərhəmətinə layiq görülmüşsünüz. Bu ayda, sizin nəfəsləriniz zikir, yatmağınız isə ibadətdir. Pak əməlləriniz və dualarınız Allah dərğahında qəbul olacaqdır. Belə olan halda xalis niyyət və təmiz qəlblə Allahdan sizə bu ayda oruc tutmağın və Quran oxumağın müyəssər olması üçün kömək etməsini diləyin. Çünki, doğrudan da, bu əzəmətli ayda İlahi rəhmətindən məhrum olan şəxs bədbəxtədir.

Ramazan ayında ac-susuz qalaraq, Qiyamət gününün acıq və susuzluğunu yada salın.

Aranızdakı ehtiyacları və yoxsul insanlara əl tutun!

Böyüklərinizlə hörmətlə davranın. Uşaqlarınıza nəvaziş göstərin.

Yaxınlarınıza baş çəkin və onlara yardım edin.

Dilinizi pisliklərdən qoruyun. Gözlərinizi haram baxışlardan saxlayın.

Qulaqlarınıza haram eşitdirməyin.

Camaatın yetim uşaqlarına mehribanlıq edin ki, sizin yetimlərinizlə də mehriban olsunlar.

Günahlarınızın bağışlanması üçün Tanrı dərğahına üz getirib, tövbə edin. Hər namaz vaxtı, əllərinizi Onun qarşısında aciz qul kimi açaraq, dua edin. Çünki, namaz vaxtı duaların qəbul olunması üçün vaxtların ən yaxşısıdır. Allah-taala, bu vaxt, öz bəndələrinə rəhmət və mərhəmətlə baxar. Bəndəsinin istək və xahişlərini eşidər.

Çağırışlarına cavab verər. Dualarını qəbul edər.

Ey camaat! Nəfsləriniz əməllərinizin girdabındadır. Allahdan bağışlanmanızı istəməklə onları azad

edin. Belləriniz günahlarınızın ağırlığı ilə əyilmişdir. Uzun səcdələrlə onların ağırlığını azaldın.

Bilin ki, Uca Yaradan namaz qılanları, səcdə edənləri əzaba düçar etməyəcəyinə və onları (həqiqi namaz əhlini) Qiyamət günü əməlləri hesab-kitab verdiyi zaman Cəhənnəm əzabı ilə qorxutmayaçağına söz vermişdir.

Ey camaat! Hər kəs bu ayda oruc tutan bir möminə iftar süfrəsi açarsa, Allah dərğahında bir qulu azad etmək qədər dəyəri, savabı vardır. Və bu iş onun keçmiş günahlarının bağışlanmasına səbəb olar.

(Bir nəfər soruşdu: Ey Allahın Rəsulu! Bizim hamımızın madi imkan yoxdur ki, kimisə qonaq edə bilsin, nə edək?)

Peyğəmbər buyurdu: "Yarı xurma dənesini sədəqə verməklə də olsa, Cəhənnəm atəşindən qorun. Bir qurtum su ehsan etməklə də olsa, Cəhənnəm odundan qurtulun.

Ey camaat! Hər kəs, bu ayda öz əxlaqını, rəftarını gözəlləşdirsə, ayaqların Sırat körpüsündə vəhşətdən titrədiyi an, ona bu körpüdən qorxusuz olaraq keçməyə icazə verilər.

Hər kim, bu ayda öz qullarının (həmçinin işçilərinin) zəhmətini azalda, Allah-taala Qiyamətdə onun işini asanlaşdırar.

Hər kim, bu ayda insanlara zəhmət, əziyyət verməyi azalda, Uca Allah o biri dünyada ona qarşı qəzəbini azaldar.

Hər kim, bu ayda bir yetimi əzizləyə, Allah Axirətdə onu əzizləyəcəkdir.

Hər kim, bu ayda öz yaxınlarını yoluxmağa gedə, Böyük Allah Qiyamətdə ona rəhm edəcəkdir.

Hər kim bu ayda qohumları ilə əlaqəni kəsərsə, Qadir Allah o biri dünyada ona rəhm etməyəcəkdir.

Hər kim bu ayda müstəhəb namaz qılarsa, Tanrı ona cəhənnəm odundan bəraət verər.

Hər kim bu ayda vacib namaz qılarsa, başqa aylarda qılınan yetmiş namaza bərabərdir.

Hər kim bu ayda mənə çox salavat göndərsə, Allah Qiyamət günü əməl tərəzisi yüngül gələndə, onu ağırlaşdırar.

Hər kim bu ayda Qurani-Kərimdən bir ayə oxuyarsa, o biri aylada bütünlüklə oxunmuş Qurana bərabərdir.

Ey camaat! Bu ayda Behiştin qapıları açıqdır. Allahdan istəyin ki, bu qapıları sizin üzünüze bağlamasın! Və həmçinin Cəhənnəmin qapıları da, bu ayda bağlıdır. Allaha yalvarın ki, onun qapılarını sizin üzünüze açmasın. Bu ayda şeytan zəncirlənmişdir. Allaha iltimas edin ki, onu sizə hakim etməsin..." (Biharül-ənvar, Əllamə Məclisi, c. 96, səh. 356; Əl-əməli, Məhəmməd ibn Əli Səduq, c. 1, səh. 295; Üyünü xəbarir-Rza, c.1, səh. 295).

Paşa
YAQUB,

Həkim,
Elmi-lədu
bilicisi

Vaksin hansı halda fəsad yaradır?

Son vaxtlar ölkəmizdə, eləcə də dünyada qəfil və müəmmalı ölüm halları artmışdır. Hüquqi dövlətlərin vətəndaşları bu cür müəmmalı ölümlərə görə vaksin istehsal edən şirkətlərə qarşı məhkəmə davaları açıblar...

Bütün baş verənləri (qəfil ölənləri) görüb, peyvənd olan insanlardan narahat olanlar çoxdur. Bunu nəzərə alıb, həkim və bilici olaraq məsələyə aydınlıq gətirmək istəyirəm.

Koronavirusa qarşı peyvənd olunan o şəxslərdə mürəkkəbləşmə, yaxud, ölüm halı baş verir ki, həmin adamlar əvvəldən neqativ enerji (bəd nəzərlər, sehr, cadu...) ilə yüklənmiş olsun. Bu cür şəxslər barit çəlləyinə (yaxud, üstündə bomba gəzdirənə) bənzəyirlər.

Bilməlisiniz ki, hər bir virus (və onun vaksini) mahiyyətə neqativ enerjidir. Bədəni əvvəldən qara enerji ilə dolu olan şəxs əlavə olaraq vaksin (oxu: neqativ enerji) vurduqda, bu, barit çəlləyinə kibrit vurmağa bənzəyir. Həmin fəsadlar yaranır və bu fəsadlar hətta ölümə də səbəb ola bilər...

Bunun qarşısını almaq üçün insan peyvənd olunmazdan öncə mütləq neqativ enerjiden təmizlənməlidir. Belə etsə vaksin insanda heç bir fəsad törətməz.

Bir vacib məqamı da qeyd etmək istəyirəm ki, neqativ enerjiden təmizlənən adam heç vaxt virusa yoluxmur. Çünki qara enerji maqnit kimi koronavirus (eləcə də digər virus və xəstəlikləri, uğursuzluqları) özünə çəkir, orqanizmdə onun inkişafı üçün münbit şərait yaradır. Neqativdən təmizlənmiş orqanizmə böyük ehtimalla virus daxil olmur, yaxud münbit şərait olmadığından 3-5 gün ərzində oranı tərk edir.

Bu cür sirlər tibb elminə məlum olmadığından, səhiyyə işçiləri virusdan qorunmaq üçün vaksindən başqa vasitə tanımırlar. Gördüyünüz kimi, vaksin də barit çəlləyinə kibrit vurulmasına bənzəyir və bir çox hallarda ciddi fəsadlara səbəb olur...

Nə etməli?

Əgər vaksin vurdurmuş şəxs bunun nə vaxtsa fəsad törədəcəyindən narahatdırsa, neqativ enerjiden təmizlənmək üçün seanslar almalıdır. Bu halda heç bir fəsad yaranmır.